

Оксана ПЕТРУК

УКРАЇНСЬКА МОВА

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

*Слова Павла Чубинського
Музика Михайла Вербицького*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Оксана ПЕТРУК

УКРАЇНСЬКА МОВА

Підручник для 2 класу з навчанням румунською мовою
закладів загальної середньої освіти

(у 2-х частинах, з аудіосупроводом)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Львів
Видавництво «Світ»
2019

УДК 811.161.2(075.2)

П 30

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2019 № 407)

Видано за державні кошти. Продаж заборонено

Умовні позначення

Розглянь...

Прочитай...

Послухай...

Спиши... Випиши...

Розкажи...

Запам'ятай. Розрóżняй.
Вивчи напам'ять.

Поміркуй...

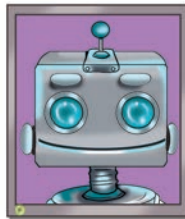
Попрацуйте в парах...

Марійка

Санду

Кіберик

Аудіосупровід розміщено в електронній бібліотеці за адресою: <https://lib.imzo.gov.ua>

Петрук О.

П 30 Українська мова : підруч. для 2 кл. з навч. румунською мовою закл.
заг. серед. осв. (у 2-х частинах, з аудіосупроводом) : ч. 2 / О. Петрук. – Львів :
Світ, 2019. – 112 с. : іл.

ISBN 978-966-914-184-2

ISBN 978-966-914-186-6 (ч. 2)

УДК 811.161.2(075.2)

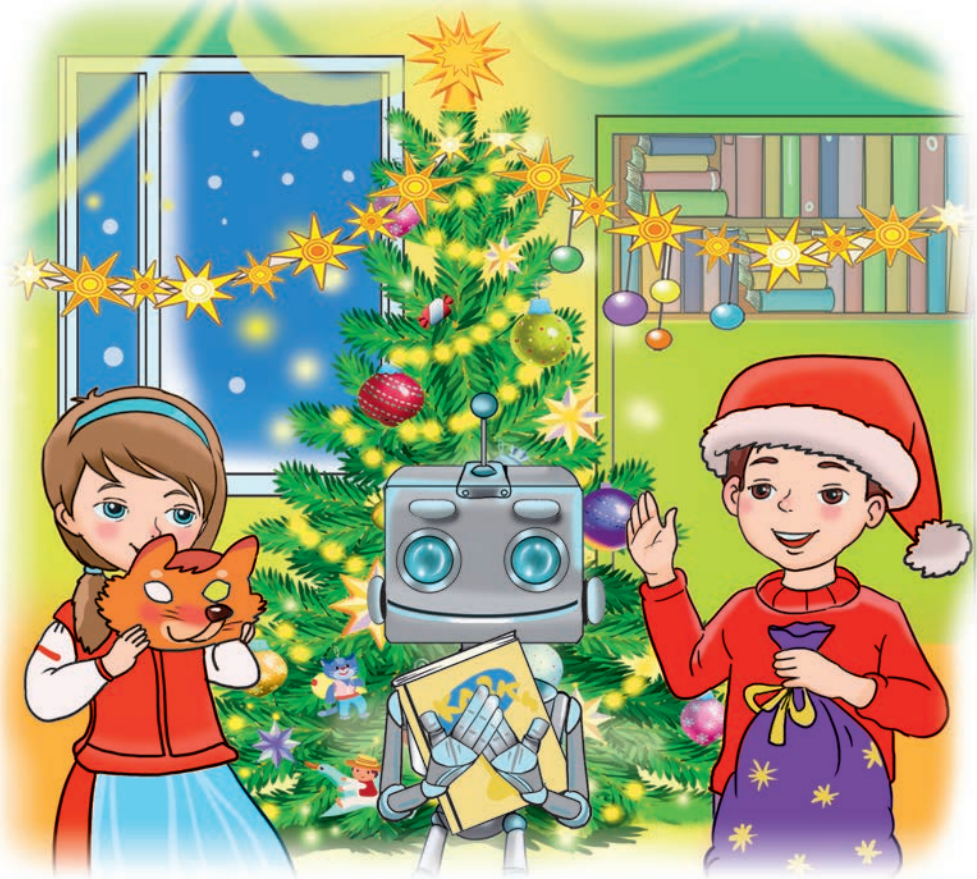
ISBN 978-966-914-184-2
ISBN 978-966-914-186-6 (ч. 2)

© Петрук О.М., 2019
© Дунаєва В.А., ілюстрації, 2019
© Видавництво «Світ», оформлення, 2019

Любий друже!

Ми – раді знову зустрітися з тобою. Сподіваємося, тобі, як і нам, подобається вивчати грамоту, читати і писати українською мовою.

За цей час усі ми – Санду, Марійка й Кібєрик, подружїлися з тобою. Запрошуємо тебе й далі продовжувати спілкуватися з нами на сторінках підручника.

Різдвяні свята

Хай за вікном хуртєча зліється,
а нам – співати і радіти.
Горить ялінка у світлиці –
з Різдвом Христовим, любі діти!

Розкажи, що роблять дорослі та діти. Який у них настрій? Як святкують Різдво у твоїй родині або в родині твоїх друзів?

Sărbătorile de Crăciun

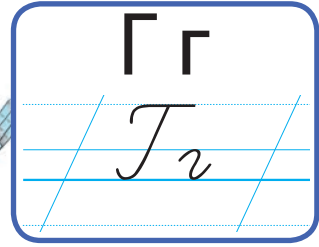
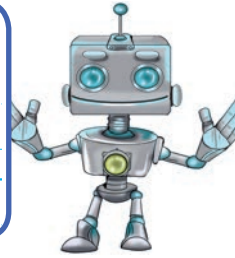
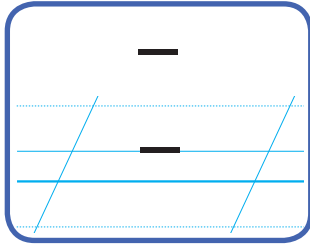
Щедрий вечір,
добрый вечер
завітав у хату.
Він зібрав
усю родину
в це велике свято!

Сію, сію, засіваю...
З Новім роком вас вітаю!
Засіваю вашу хату –
будьте радісні й багаті!
Промовляю
з кожним кроком:
з Новім щастям,
з Новім роком!

Як святкують щедрий вечір у твоїй родині? Дівчинці: чи доводилося тобі щедрувати? Хлопчику: чи доводилося тобі ходити засівати? Якщо так, розкажи, як це було.

Хто на малюнку? Що роблять звірята? Чим їх буде пригощати мама-кенгуру?

Знайди на малюнку предмети, у назві яких є буква **г**. Визнач місце букви **г** у їх назвах.

пиріг

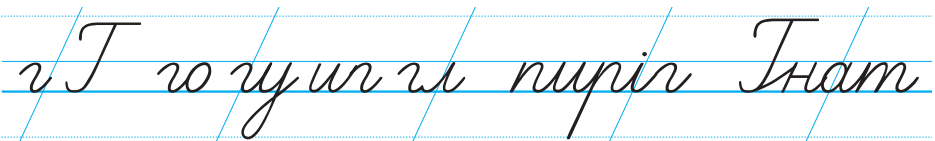
горі

гілка

годинник

гора
гірка
гілка

тигр
голуб
папуга

гості
пиріг
поріг

Гнат
Гліб
Галінка

Галінка, Ігор, Олég, Їнга та Богдán мандрували Карпáтами. Там гáрна природа. Діти були на горі Говéрлі.

Що на малюнку не так, як у тексті? Що намалював художник: гору чи гірку?

Перебудуй останнє речення тексту: заміни перше слово іменами дітей. Запиши утворене речення.

Розшифруй таблицю Кіберика. Чому між словами стоїть знак дорівнює?

Послухай вірш Ліни Біленької. Про яку букву в ньому йдеться? Які слова з цієї буквою ти запам'ятав(-ла)?

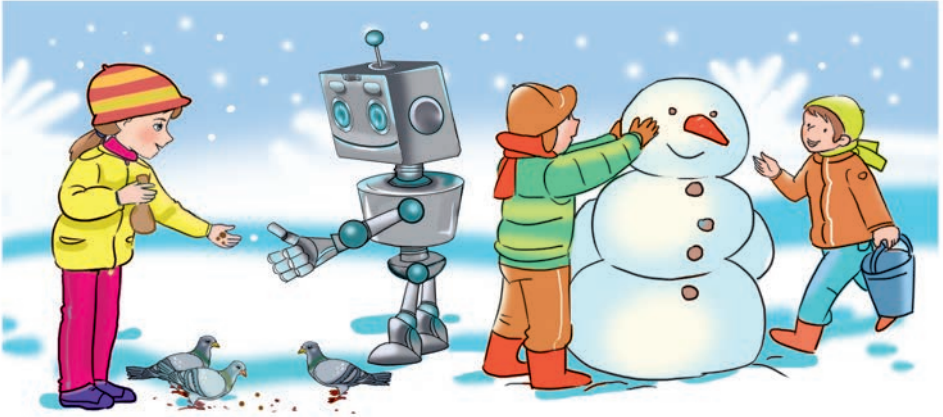

гном
гриб
грім

сніг
снігова
снігови́к

го́лос
го́лосно
на́голос

гукáти
говорі́ти
годува́ти

Надво́рі ба́гато сні́гу. Глі́б лі́пів сні́говика́. З магази́ну ішо́в Богда́н. Він спи́тав дру́га:

- Потрі́бна допо́мога?
- Так! Тре́ба відро́ на го́лову сні́говикú, – сказа́в Глі́б.
- За́раз принесе́! – гукну́в Богда́н.

Богда́н прибі́г зі старі́м відро́м і допо́міг дру́гові. Га́рного сні́говика́ зліпи́ли ді́ти.

Що на малюнку не так, як у тексті? Про кого не йшлося в тексті? Що роблять Марійка і Кіберик?

Спиши останнє речення тексту.

Послухай вірш Лани Виноградової. Назви імена дітей, про яких у ньому розповідається. Намалюй малюнок до вірша.

Гнат і Ганна – друзі.

нога – на нозі

пори́г – на поро́зі

папу́га – папу́зі

пирі́г – у пирозі́

Котик на поро́зі.
У пирозі́ солódка на инка.
На нозі́ нова́ кросівка.
Галінка дала́ води́ папу́зі.

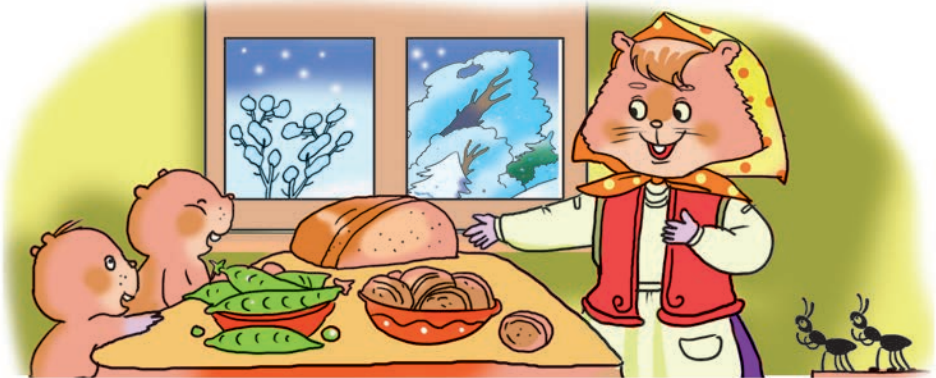
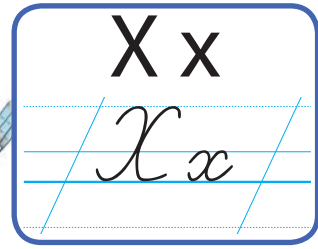
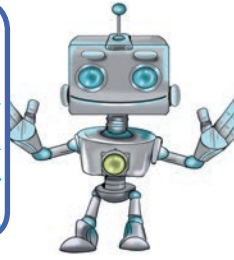
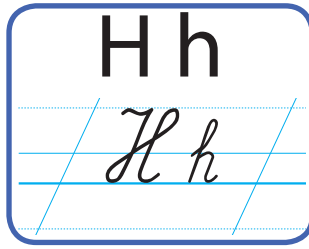
Знайди малюнок до кожного з речень.

**Послухай вірш Жанны Вовк-Черемуш. Про кого в ньому йдеться?
Що робила гуска? А гусак з гусенятами? Що виросте на городі?**

Склади розповідь за змістом малюнка і вірша.

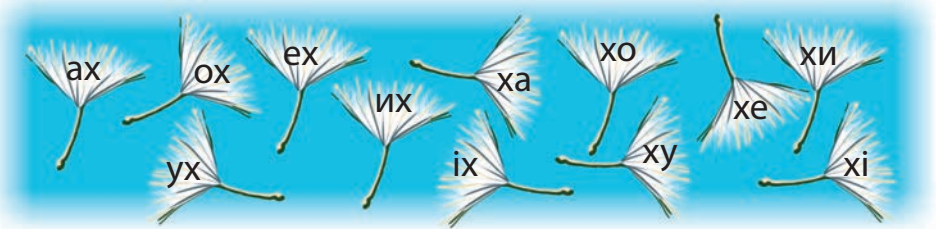
Хто на малюнку? Хто говорить? А хто слухає? Що на столі у хом'яків?

Знайди на малюнку предмети, у назві яких є буква **x**. Визнач місце букви **x** у їх назвах.

Послухай вірш Людмили Коваль. Про кого в ньому йдеться? Що розповідає мама-хом'ячиха своїм дітям?

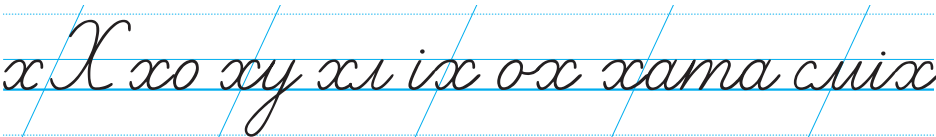

хто
хор
сміх

ха́та
хлі́б
халва́

му́ха
мура́ха
кома́ха

су́хо
ті́хо
хо́лодно

—артух

халат

хустіна

ко—ух

У тата

—	●	—	—	●	—
---	---	---	---	---	---

У мами

—	●	—	●	—
---	---	---	---	---

У діда

—	●	—	●	—
---	---	---	---	---

У бабусі

—	●	—	—	●	—	●
---	---	---	---	---	---	---

Запиши речення, в яких розповідається, що є у мами і що – у бабусі.

**В хату з магазину
я приніс хлібину.
Дам я мамі й татові,
і малому братові,
дідові й бабусі,
і сестрі Катрусі.**

Знайди слова і рядки, які можеш прочитати.

Кому дасть хліб хлопчик?

Запитайте одне одного: «Що ти купуєш у магазині?» і дайте відповіді.

У Христини – халва.

У Захара горіхи.

ходіти
слухати

Хотин
Харків

Хуст
Херсон

Захар
Христина

хліб
храм
холод
помагав

Гліб
грам
голод
помагав

Допоможи Санду: знайди букви, які змінюють значення слів.

Зима. Надворі холодно. Випало багато снігу.

Мама сказала:

– Захаре, Михаєло, будете вдома, бо хуртовіна.

До хати завітав дід

Архип. Він сказав:

– Віхола надворі.

Потім і тато сказав:

– Хуга мете.

Діти слухали і дивували[с'я].

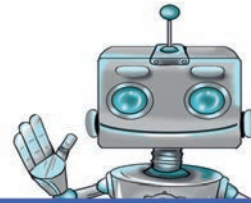
Поміркуй, чому дивувалися діти. Підказка – у табличці Кіберика.

Падав сніг, падав сніг –

для усіх, усіх, усіх:

і дорослих, і малих,

і веселих, і сумних.

хуга = віхола = хуртовіна

Спробуй прочитати. Про нову букву запитай.

кухар –
кухарем

хірург –
хірургом

бухгалтер –
бухгалтером

хімік –
хіміком

Христіна гарно співа . Вона з хором виступала в різних містах. Взимку Христіна була в Херсоні, Хотині. А навесні буде кон ert у місті Хуст. Христіна хоче бути _____.

Тато Гліба – хірург. Він ліку хворих від різних хвороб. Минулого року тато Гліба був у місті Харків. Там він лікував поранених солдатів. І Гліб хоче бути хірургом, допомагати хворим.

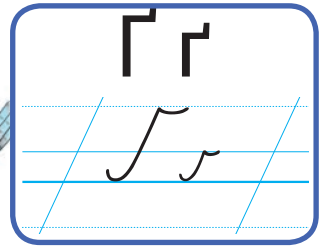
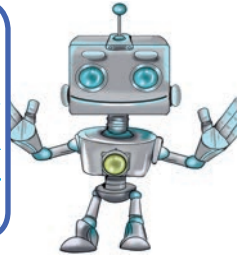
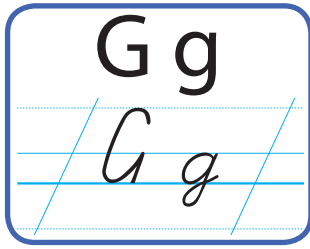

До якого тексту намальований цей малюнок.

Поміркуй і скажи, ким хоче бути Христина. А ким хоче бути Гліб?

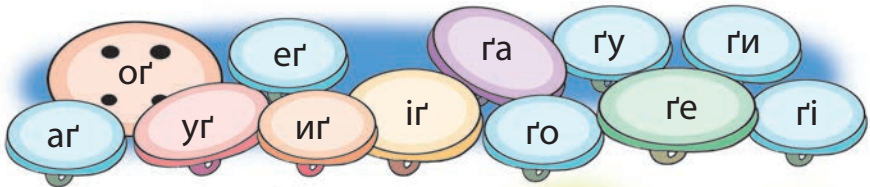
Запитайте одне одного «Ким ти хочеш бути?», і дайте відповіді.

Послухай вірш Олега Орача. Про кого в ньому розповідається? Що любить гáва? Чи насправді вона почорніла від кави? Чи може цей малюнок бути ілюстрацією до вірша?

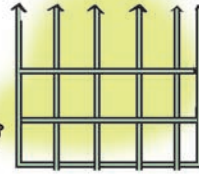
Знайди на малюнку предмети, у назві яких є буква **г**. Визнач місце букви **г** у їх назвах.

а́грус

га́ва

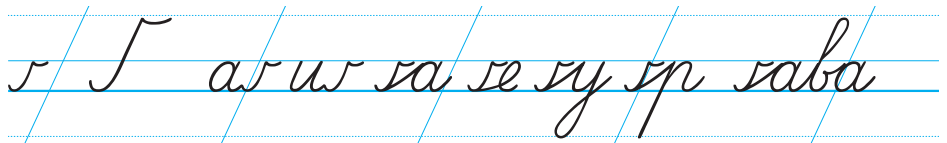
гра́ти

ге́рдан

Послухай вірш Наталі Малишевської. Про що в ньому йдеться? Яка пригода трапилася з буквою?

га́ва
га́нок

га́зда
ґрунт

ґедзь
ґу́дзик

газдува́ти

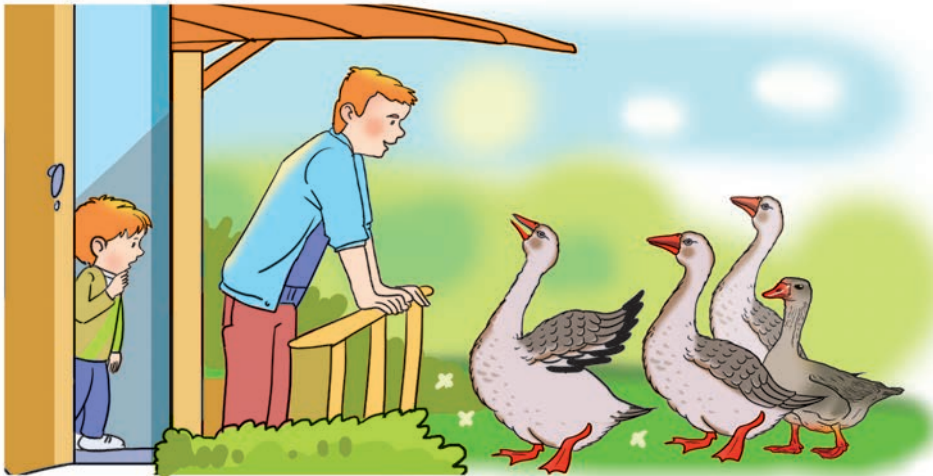
Дві га́ви зра́нку літа́ли по га́нку.
Га́ви проси́ли на га́нку сніда́нку.
Пе́сик зага́вкав: – Гав-гав!
Тре́ба гна́ти з га́нку га́в.

Хто був на га́нку? Що просили га́ви? Хто їх прогнав? Зверніться із запитаннями одне до одного й отримайте відповіді.

Послухай скоромовку Варвари Гринько і вивчи її напам'ять.

Ра́нок. Га́зда на га́нку. У дво́рі гелґота́ли гу́си. Вони́ віта́ли га́зду: «Га-га-га! Га-га-га!» Син га́зди Гна́тик не хоті́в вихо́дити на га́нок. Гуса́к грі́зно гелґота́в до ма́лого Гна́тика. Тепе́р він _____ гусака́.

**Чому Гнатик не хотів виходити на га́нок?
Що ти можеш пора́дити ма́лому Гнатику?**

Запиши речення, в якому розповідається, що робив гусак.

Гáва гáрна гáздíня

Півник і óв по́лем і ніс то́рбу з горо́хом. У то́рбі була дірка, і горо їни випада́ли. Побá ила півника гáва і прилеті́ла ла́сува́ти горо́хом.

Захоті́ла вона́ сама́ ві́ростити горо́х.

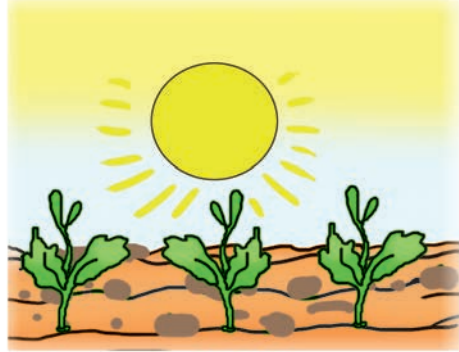

Ла́пками гáва заго́рта́ла горо їни у ґру́нт.

Що ніс півник? Що зробила гáва? Про що вона почала мріяти, коли наїлася? Що зробила гáва з горошинами, які залишилися?

Сіоаря е буня господина

Пі—ів до ——. З ґрунту пророслі молоді паґони.

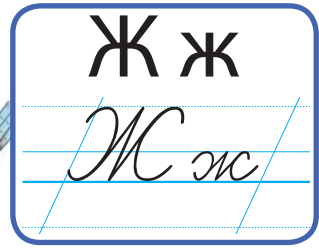
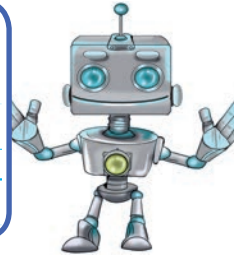
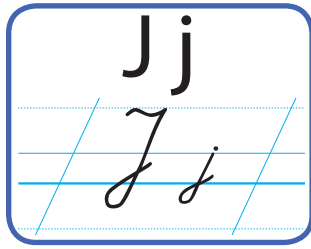
Минали дні. На паґонах віросли стру—кі гороху.

Гава раділа. Вона сама віростила горох. Гава гарна газдіння!

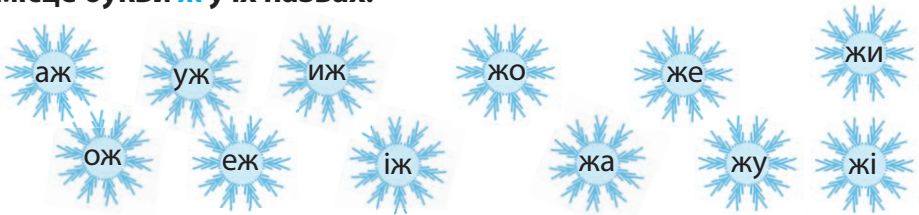
Склади розповідь за малюнками і прослуханим текстом.

Куди зібралася жирафа? На чому вона буде подорожувати?

Знайди на малюнку предмети, у назві яких є буква **ж**. Визнач місце букви **ж** у їх назвах.

піжама

жакет

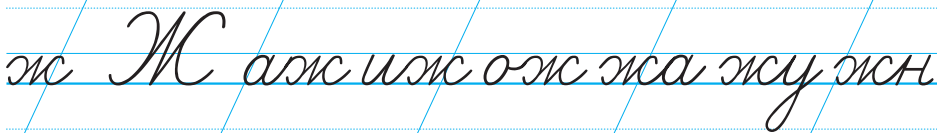
жилет

кожух

Послухай вірш Варвари Гринько. Про кого в ньому йдеться? На яку букву схожий жук?

жук
жа́ба
сте́жка

дру́жба
дру́жно
дружи́ти

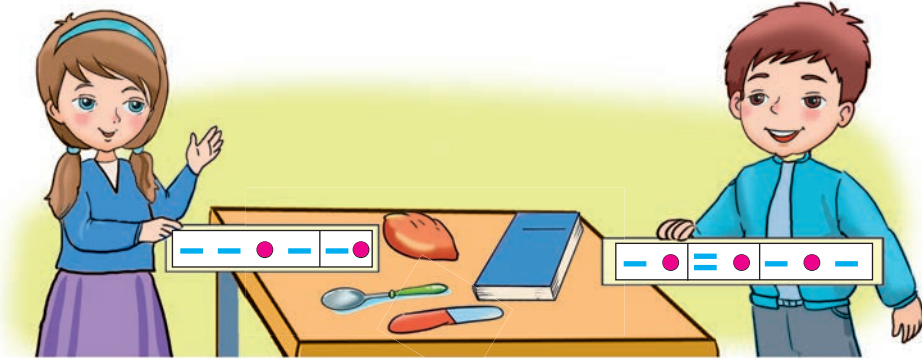
жи́то
жи́ти
дражні́ти

жарт
жартува́ти
за́вжди́

Жо́вти жук у жи́ті жив,
жук із жа́бками дружи́в,
жартува́ти жук умі́в,
жа́бок жук за́вжди́ дражні́в.

Яким був жук? Де він жив? З ким дружив? Що умів робити жук? Зверніться із запитаннями одне до одного й отримайте відповіді.

Визнач за схемами, який предмет візьме Санду, а який – Марійка.

Анже́ла вже мо́же и́тати.
Вона́ розгорну́ла нову́
кни́жку. Кни́жка ду́же га́рна.
Анже́ла _____ ка́зку про
жа́бку і жука́.

Запитайте одне одного «Які книжки (про що) ти любиш читати?» й отримайте відповіді.

ліжі
ліжник
худобник

пожежа
пожежник
обережно

багаж
пасажир
подорож

Париж
Ужгород
Житомир

Тато Санду пожежник. У понеділок він гасив пожежу.
Тато завжди каже:
– Треба бути обережними з вогнем.
Робота пожежника важлива і небезпечна.

Жанна збирає багаж у подорож. Вона з татом поїде в Ужгород. Там живе тітка Жета. Тато вже купив квитки на автобус до Ужгорода.

Куди поїде Жанна з татом? До кого? Яким транспортом вони поїдуть?

Бегемотик Жоржик жив із мамо   і татом у зоопарку. Ма́му зва́ли Жоржи́на, а та́та – Жорж.

Малій Жоржик радів, коли в зоопарк приходили діти. Тоді він хвалів[с'а] великим ротиком і круглим живітиком. Жоржик дуже хотів ма́ти дру́га, аж пла́кав іноді.

Одно́го ра́зу Жоржик по у́в:

- Ква! Ква!
- Хто ти? – запита́в Жоржик.
- Жа́бка Ква-ква!
- Бúдемо дружи́ти, жа́рко?
- Ква! Авже́ж! – відповіла́ Жа́бка.

Складіть запитання за змістом малюнка і тексту. Зверніться з ним одне до одного й отримайте відповіді.

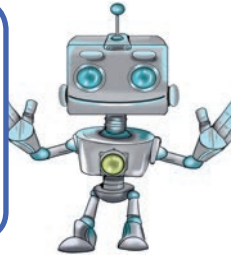
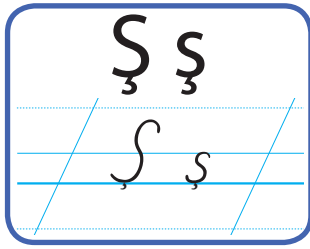
Дай письмові відповіді на запитання.

Де жив бегемотик Жоржик?

Кого хотів ма́ти Жоржик?

Хто став дру́гом Жоржика?

Бегемотик Жоржик жив
у зоопарку.

Хто біля дошки? Що вона робить? Що роблять інші мишки?

Знайди на малюнку предмети, у назві яких є буква ш. Визнач місце букви ш у їх назвах.

ша́пка

шу́бка

ша́р

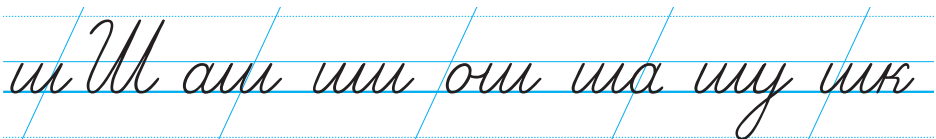
шта́ні

шо́рти

Послухай вірш Ганни Чубач. Що шепоче вітер? А що шелестить трава?

ша́хи
ша́шки

ми́шка
мура́шка

ка́ша
шокола́д

шко́ла
зо́шит

СКОРОМÓВКА

Великі мура́хи
гра́ли в ша́хи.
А мале́нькі мура́шки
гра́ли в ша́шки.

душ

поду́шка

пта́шка

ко́шик

Сашко́ві сім ро́ків. Зра́нку він _____ ка́шу. По́тім Саш-
ко́ іде́ у шко́лу. Там він пи́ше, _____ і _____. У Сашка́
оха́ ні зо́шити і кни́жки.

**Розкажи за малюнками, що ще робить Мишко.
Розкажи так само про себе.**

машіна
пішо́хід

гру́шка
пампу́шка

каштáн
ші́шка

пóсмiшка
вишивáнка

на́ша < Дáша
          < шкóла
          < дóшка

наш < Мишкó
       < клас
       < каштáн

на́ші < зóшити
       < іграшки
       < пóсмiшки

Утвори пари зі словами *ваша, ваш, ваші*.

Шепотіла б́у́ква ша:
– Ш-ш-ш, шанóвні, тíхо! Ша!
Лише́ вам скажу́ на вúшко:
в мене́ – шокола́д і гру́шка.
Але перш, ніж приго[ ][ ]áти,
решту́ слів прошу́ назвáти.

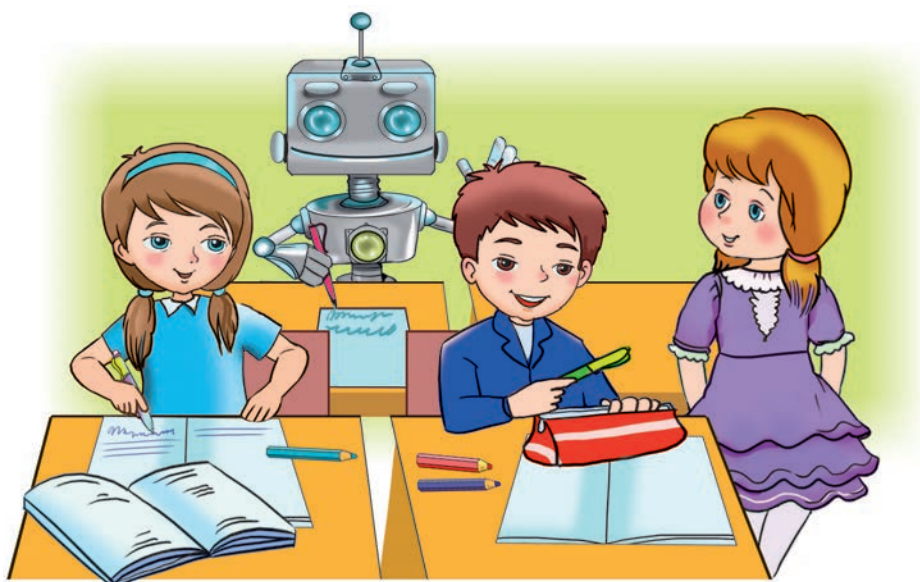

Бабú[с'я] Шúра приготувáла багáто смакотi. На столi бу́ли шíнка, паштéт, пампушкi, торт, компóт iз груш i торт. Усi куштувáли стрáви, i Тiмiш теж. Бабú[с'а] Шúра далá внúку шматóк тóрта.

Випиши речення, в якому розповідається, які страви були на столі.

У Драгоша – шоколад,
а у Мишика – грушка.

– Марі[ ]ко, ти пишеш? – запитав Санду.
 – Так, пишу́ про школу́. А ти?
 – Теж пишу́. Про іграшки, – відповів хлоп[ ]ик. –
 А Кіберик пи́ше?

– Так, Санду, – шепо́[ ]є Марі[ ]ка. – Кіберик пи́ше вірш
 про хоро́ших друзів.

А тут і Да́ша до них:

– Санду, Марі[ ]ко, ви пи́шете?

– Так, ми пи́шемо.

Що роблять діти? А робот? Про що пише Марійка, а про що – Санду? Про що пише Кіберик? Зверніться із запитаннями одне до одного й отримайте відповіді.

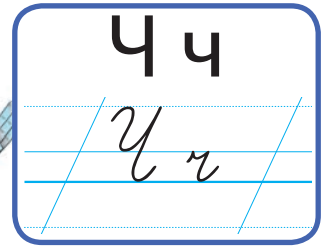
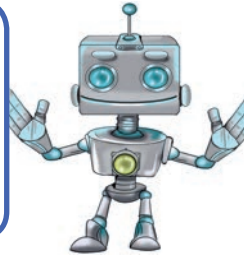
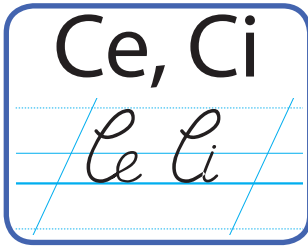

Запиши речення, додаючи слово *писати* в різних формах.

Ви пи́шете га́рно і шві́дко? Так, ми _____ .

Сашко́, ти _____ ? Так, _____ .

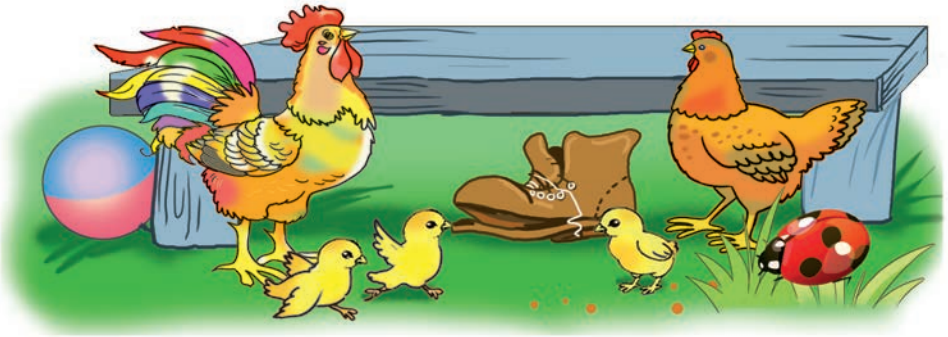
Сашко пише у зошиті.

Послухай вірш Наталки Поклад. Про кого в ньому розповідається? Кого водять по подвір'ю курочка і півничок? На кого схожі курчатка?

Чи може цей малюнок бути ілюстрацією до вірша?

Знайди на малюнку предмети, у назві яких є буква **ч**. Визнач місце букви **ч** у їх назвах.

ча́шка

Ча-ча-ча! Чу-чу-чу!

Вже калáчкии печу́.

кала́ч

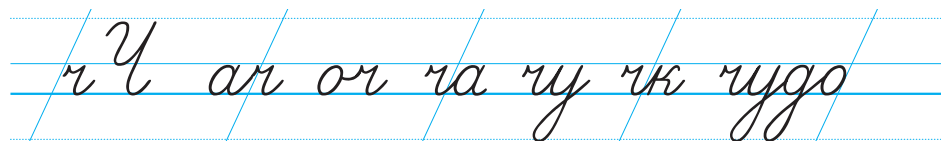
пе́чиво

Ча-ча-ча! Чу-чу-чу!

Діткам всім по калачу́.

ті́стечко

дóнечка
сестрічка
сóнечко

лисíčка
білочка
кúрочка

чудóва
чémна
ввічлива

вчіТИ
читáТИ
лічіТИ

У мене — сестрічка Соріна. Соріні чотири роки. Мама іноді каже на сестрічку сонечко, бо вона лагідна, мила і чемна дитина. Соріна хоче про все знати. Вона слухати казки про лисічку і білочку.

Про кого розповів хлопчик? Як звати його сестричку? Скільки їй років? Як мама називає дівчинку? Що любить Соріна? Запитайте так само друга/подругу про його братика чи сестричку.

Послухай вірш Лідії Компанієць «Є сестричка в мене». Про кого в ньому розповідається? Чого навчає Оксанку її старший братик чи сестричка?

Смачні калачі. Чемна донечка.

учні
учителі

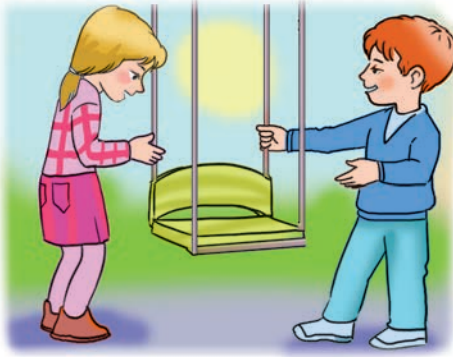
дівчатка
хлопчики

дóнечки
синóчки

ді́точкі
зі́рочки

Поміркуй, що спільного в цих словах. Скільки предметів називає кожне з цих слів: один чи багато?

Чёмно, ввічливо.

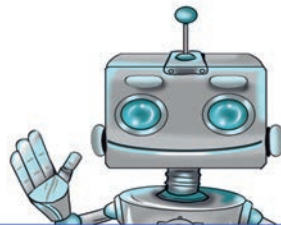
Нечёмно, неввічливо.

Перевір, чи правильно розміщені підписи під малюнками. Поясни, чому так думаєш.

Послухай вірш Віри Правотворової. Яке свято було в мами? Яким намагався бути хлопчик? Чи сподобалося йому бути чемним?

Дівчинка	➤	чёмна	=	ввічлива	=	_____
Хлопчик	➤	чёмни	=	ввічливи	=	_____
Учні	➤	чёмні	=	ввічливі	=	_____

Розшифруй табличку Кіберика. Чому між словами стоїть знак дорівнює? Якими ще словами можна доповнити табличку? Склади подібну табличку зі словами *дóнечка, синочок, діти*.

віночок

сорóчка

черевічки

чобіткі

вишивáночка

рукавічки

стрічки

Послухай вірш Наталки Поклад «Україночка Оленка». Які з цих предметів згадуються у вірші?

Запиши їх назви.

У чому?

Чого?

Чим?

Допоможи Кіберіку: склади запитання до кожного з малюнків.

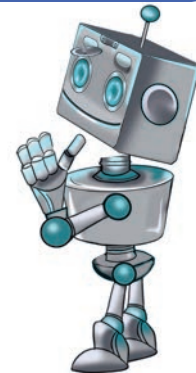

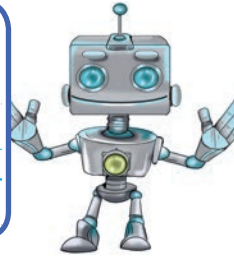
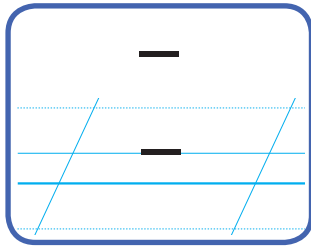
Зверніться зі складеними запитаннями одне до одного й отримайте відповіді.

Склади і запиши речення.

рукавічку, Санду, загубів.

Хто на малюнку? Де сидить щеня? Що робить щур?

Знайди на малюнку предмети, у назві яких є буква **щ**. Визнач місце букви **щ** у їх назвах.

щур

дощ

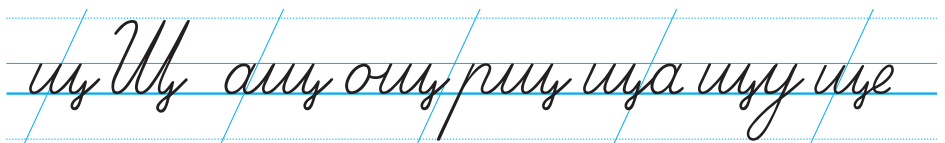
плащ

горщик

Послухай вірш Варвари Гринько. Про яку букву в ньому йдеться? Що ти про неї запам'ятав(-ла)?

ша	шо	шу	ше	ши	ші
ча	чо	чу	че	чи	чі
ща	що	щу	ще	щи	щі

плóща	щі́тка	щодéнно	прізви́ще
па́хощі	щі́чка	щодéнник	весéлощі

Крап-крап!
 Іде́ до́щик!
 Куці́ полóще!
 Сто   мо́ ми на плóщі,
 сто   мо́ під плащéм!
 Іді́, до́щику, ще!

То головна́ плóща на́шого мі́ста. Вона́ ширóка і краси́ва. На плóщі – монумéнт Тарáсу Шевчéнку. Тут чу́ти щéбет дітóк, розмóви щаслі́вих дорóслих. У вихідні́ дні́ на плóщі кон- éрти, весéлощі й розва́ги.

ширóка	→ па́хощі	щаслі́ва	по́смішки
смачні́	плóща	щі́рі	ма́ма

Поєднай слова в пари. Запиши утворені пари слів.

Сидить щеня́тко під ку́щом,
вонó вже змо́кло під до́щем.
Його́ у плащ я загорну́,
маля́ до́дому заберу́.
Бу́ду щеня́ я доглядáти,
борще́м смачне́ньким пригоща́ти.

Який малюнок зайвий? Чому?

Склади розповідь про щеня і дівчинку за малюнками та змістом вірша.

Хто?

Що?

Розподіли, які слова відповідають на питання хто?, а які – що?

Запиши слова, які відповідають на питання що?

щіро
щєдро

щорáзу
щасліво

гущáвина
щєбету́ха

пригощáти
захищáти

Кóло старóго пенькá жив .

У четвєр у булі іменіни. Він запросів у гóсті друзів: , , і .

Друзі щіро вітали і дарували подарунки. приніс солóдку . Білочка подарувала . Мішка прикотіла великого горіха. А щєбету́ха сорóка принесла грóно .

 щєдро пригощáв друзів пирогóм.

Склади запитання за змістом тексту.

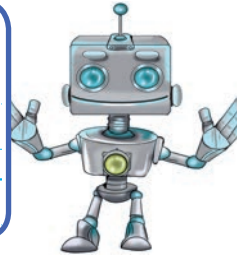
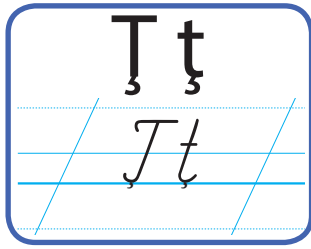
Де	→	запросів у гóсті іменінник?
Що		було в четвєр?
Когó		жив за <input type="text"/> чик?
Хто		пригощáв друзів іменінник?
Чим		подарувáв солóдку морквіну?

Зі складеними запитаннями зверніться одне до одного й отримайте відповіді.

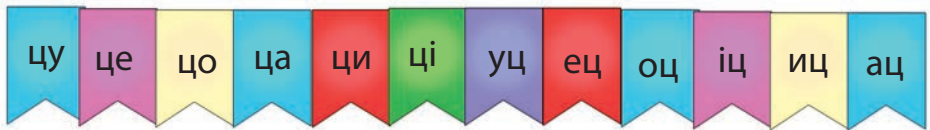
щіро щєдро щасліво

Хто на малюнку? Що він робить? Що росте в цапа на грядці? А під деревцем?

Знайди на малюнку предмети, у назві яких є буква **ц**. Визнач місце букви **ц** у їх назвах.

цúкор

цукéрка

цукáти

млинці́

До якого слова наведено схему?

ціна
піца

цирк
концерт

танці
цікаво

цап

цүцик

цвiркун

Цүцик у коробці.
У цапа відерце.
Цвiркун _____ на скрипці.

**Знайди малюнок до кожного з речень.
Яке слово ти дібрав(-ла) в останньому реченні?
А ти граєш на скрипці?**

Послухай вірш Світлани Дідух-Романенко. Про кого в ньому йдеться? Що робило цуценя? Чому вибігло з хати? Спробуй пояснити вислів «наче вітром здуло».

Це Івiнко, Дрiгош i Мiлош. В Івiнка – млинці. У Мiлоша – піца. А в Дрiгоша – какао з цукерками.

Упізнай, хто на малюнку Івiнко, хто Дрiгош, а хто – Мiлош.

Запитайте одне одного, яка страва в кожного з хлопчиків, і дайте відповіді.

вівці
олівці

вўлиці
криниці

прапорці
цукерки

Поміркуй, що спільного в цих словах. Скільки предметів називає кожне з цих слів: один чи багато?

коробка – у коробці папка – у папці тарілка – на тарілці

рука – у руці

лавка – на лавці

кўртка – у кўртці

урок – на уроці

Послухай пісню «Пішла киця по водицю». Розкажи, що сталося з кицею. Хто її врятував? Який малюнок зайвий?

цукор олівці
Цуцьк Цезар у Будці.

Це родина Царенків – Миколка, Оксánка, тáто і мáма. Вони в пáрку. Тáто і мáма – на лáвці. Діти – на атракціoні.

У цeнтрі мiста Царeнки зустрiли клоуна. Він запросiв родину до цирку. Тáто купiв квiтки на циркову виставу.

Оксáнци й Микóлци булó цiкáво в цирку. Цап вiвiз на арeну цуцикiв. У кумeдного клоуна в корóбці булi за цi. Дiти радiли.

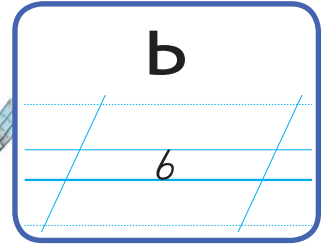
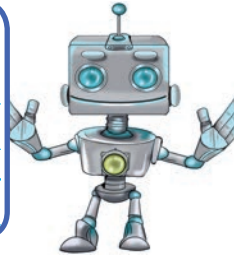
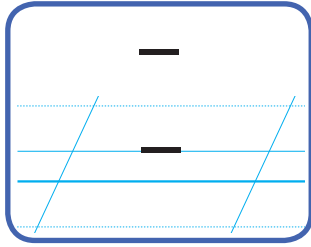
Складіть запитання за змістом малюнків і тексту. Зверніться з ним одне до одного й отримайте відповіді.

Послухай вірш Віктора Дзюби. Про кого і що саме розповідається у вірші?

*Цікаво було у цирку.
Цап вивіз на арену цуциків.*

Хто на малюнку? Що вона робить?

мáльва

пéнь

кульба́ба

Порівняй слова та їх схеми. Яку роботу виконує буква «знак м'якшення»?

н

л

ц

т

д

ні

лі

ці

ті

ді

нь

ль

ць

ть

дь

ін

іл

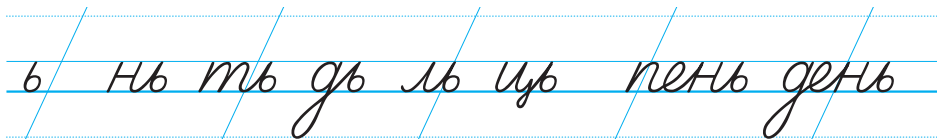
іц

іт

ід

У яких рядках ти вимовляв/вимовляла приголосні звуки твердо, а в яких – м'яко? Чому?

день
пень

лань
кінь

ціль
нуль

лінь
біль

олень
півень
ведмідь

пульт
мультік
молодець

дóнька
кіцька
альбóм

кві́тень
тра́вень
ліпень

Батькі в кімна́ті. Там телеві́зор.

У та́та – пу́льт.

Ма́ленька до́нька про́сить:

– Та́то, бу́дь ла́ска, уві́мкні му́льтики.

– До́бре, Альбі́но.

– _____, та́ту!

Пе́ревір, чи пра́вильно розмі́щені схе́ми.

Послу́хай ві́рш Анато́лія Ко́стецького. Про́ кого в ньому́ розпо́відається? Ку́ди хо́дили ді́вчатка?

пу́льт му́льтики ве́дмідь

пеньок
опеньок

деньок
льодок

льон
льотчик

польові
кольорові

У Льоні Ковальова розмальовка і кольорові олівці. Він буде розмальовувати літаки.

У Льолі батько льотчик. Вона збрала букет із польових квітів. Донька зустріне батька з польоту.

Знайди малюнок до кожного з текстів.

автомобіль

корабель

За схемою визнач, на якому транспорті буде мандрувати Катруся з родиною.

Родина Катрусі буде мандрувати на _____.

кольорові
далекі
польові

квіти
польоти
олівці

маленькі
цікаві
тоненькі

мультіки
опеньки
альбоми

Поєднай слова у пари.

Запиши три пари слів, які ти утворив(-ла).

Тепер у була кольорова парасолька. Він плавав

на парасольці, ніби на . Літав на

ніби на

Розкажи, що знайшов ведмедик. Як він користувався парасолькою? А тобі для чого потрібна парасолька?

Добери заголовок до тексту.

Запиши перше речення тексту, змінивши малюнок словом.

гарна / велика

Розкажи, яка парасолька, додаючи слова.

Я це вмію

Назви літери, які ти знаєш.

халат
папуга

кішка
шапка

щука
жаба

плащ
піжама

З наведених слів запиши ті, які відповідають на питання **що?**

Яким одним словом можна об'єднати записані слова?

жук

ніж

щур

душ

До назви якого предмета наведено схему?

щіра
жовте
смачні

сонечко
млинці
посмішка

швидка
солодке
чёмні

учні
машіна
печиво

Поєднай слова в пари.

Запиши три пари слів, які ти утворив(-ла).

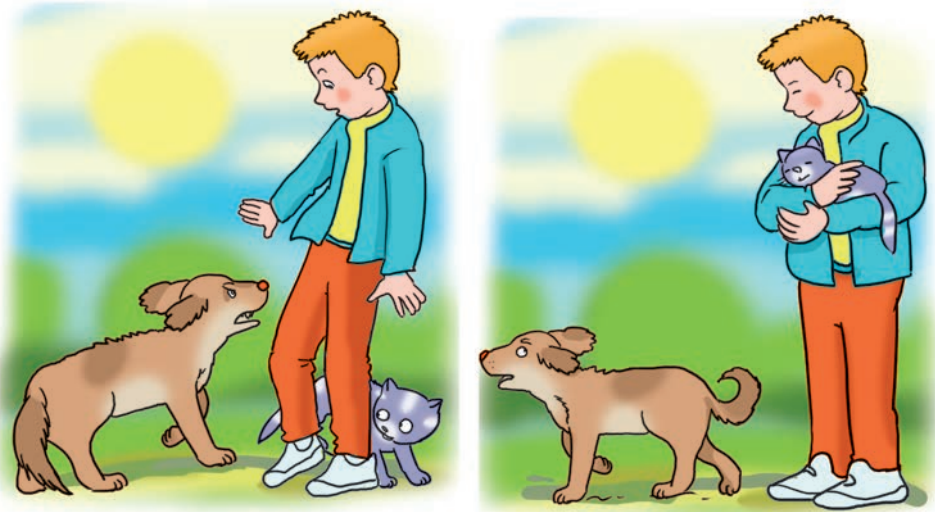
Eu aceasta ştiu!

Чернівці, Ужгород, Хуст – це міста.
Годінівка, Щербінці, Мършинці – це села.
Говёрла, Цеціно, Карпати – це гóри.
Прут, Тіса, Буг – це річкі.
_____, _____, _____ – це іменá.

Склади останнє речення і запиши його.

Хлóпчик Пётрик ішо́в по стéжці в садú. Ба́чить – біжіть назу́стріч соба́ка.

Пётрик хотів тікати, та побáчив кóтика. Він утік від соба́ки. Кóтик жáлібно мурчáв, ніби просів Пётрика: захисти́ мене́, хлóпчику, від цьогó страшно́го звіра.

Пётрикові стáло со́ромно. Він пригорну́в кóтика до себе́ і пішо́в назу́стріч соба́ці.

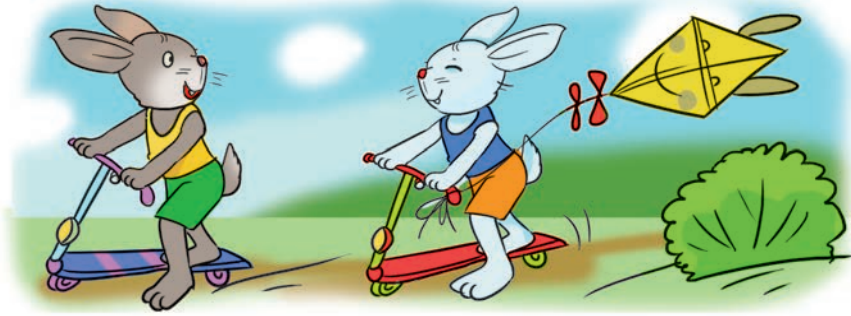
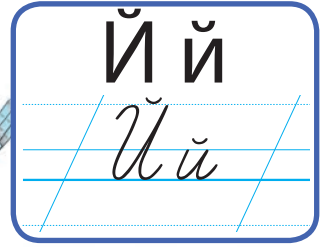
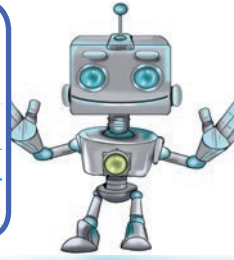
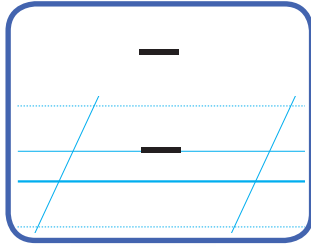
Соба́ка подивівсь на Пётрика і втік у куці́.

Поміркуй, чому Петрик спочатку хотів тікати від собаки. Як хлопчик подолав свій страх?

Спробуй переказати текст.

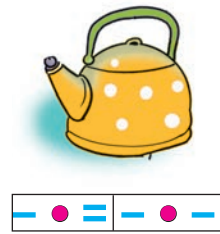
Хто змагається? Хто перший? А хто другий? Опиши кожного зі зайчиків.

ма́йка

лі́йка

ча́йник

чай
йогурт
майонез

клей
крéйда
ліні́йка

басéйн
майдáнчик
знайо́мство

жо́втий
зелéний
ора́нжевий

чай

клей

змі́й

йод

До якого слова наведено схему?

й Ї йо ой ай чай Їо Їосин

Марійка
Надійка
Вайоріка

Сергі́й
Андрі́й
Матві́й

пе́рший
дру́гий
четве́ртий

шо́стий
сьо́мий
во́сьмий

Андрі́й

Йо́сип

Мі́хай

Матві́й

Сергі́й

Олексі́й

Хто перший? А хто другий? Який за порядком Сергі́й? Якого кольору одяг у третього хлопчика? Хто сьомий?

[йа] йду
ти йдеш
він (вона́, вонó) йде
ми йдемо́
ви йдете́
вони́ йдуть

Прочитай речення, додаючи слово *йти* в різних формах.

Марі́йка _____ в магази́н.

Ти _____ до шко́ли?

Ми _____ в цирк.

Ді́ти _____ в зоопа́рк.

Йо́сип _____ до бабу́сі.

Запиши два речення, які ти утворив(-ла).

весéлий
смачний
хорóшій

друг
пиріг
сміх

дру́гий
черво́ний
білий

сніг
клас
мак

Поєднай слова в пари.

Запиши три пари слів, які ти утворив(-ла).

солóдкий
стіглий
жóвтий
велікий

Розкажи, який кожен з овочів. Спробуй і сам(-а) дібрати слова – назви ознак.

Послухай вірш Лесі Вознюк «Я малюю».

Чи може цей малюнок бути ілюстрацією до вірша?

Якого кольору перший вагон? А другий? Який за порядком зелений вагон?

Поміркуй, чому між словами стоїть знак дорівнює.

кольорóвий = барвістий

його
йому
той

мій
твій
чий

добрый
веселий
сумний

дай
знайди
запита́й

Дай йому́ йогурт.
Розкажи́ йому́ ка́зку.
Знайди́ його́ щоденник.
Познайо́м його́ з брата́м.

він > кому? ⇒ йому́
кого? ⇒ його́
чий? ⇒ його́

На майданчику Марійка й Кіберик. Робот пита́[йе]:
– Марійко, хто той хлопчик? Він твій брат?
– Це Андрійко. Він мій друг. Йдемо́ знайо́митись!
Марійка й Кіберик підійшли́ до хлопчика.
– Андрійку, ...

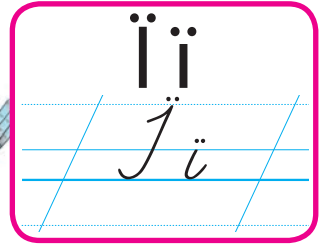
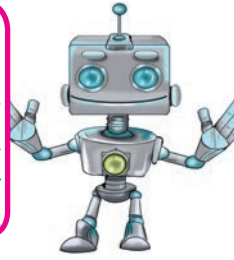
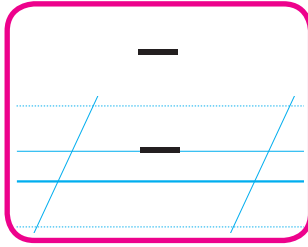

**Поміркуйте, як могла продовжитись розмова.
Розіграйте діалог: Кіберик знайомиться з хлопчиком.**

Запиши речення рукописними літерами.

Марійка й Андрійко друзі.

Хто на малюнку? Що робить їжак? А їжачата?

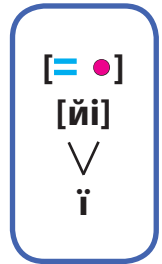
Їжачок гриби збирав –
їжу ді[т'а]м готував.
Їжачата їли все,
що їм батько принесé.

йорж

їжак

Послухай вірш Ліни Біленької. Кого запрошував хлопчик? А хто прийшов?

їжа
напої

їсти
їхати

поїзд
поїздка

Київ
Ізмаїл

[йа]

ти

він (вона́, вонó)

ми

ви

вони́

йду

йдеш

йде

йдемó

йдете́

йдуть

іду́

ідеш

іде́

ідемó

ідете́

ідуть

їду́

їдеш

їде́

їдемó

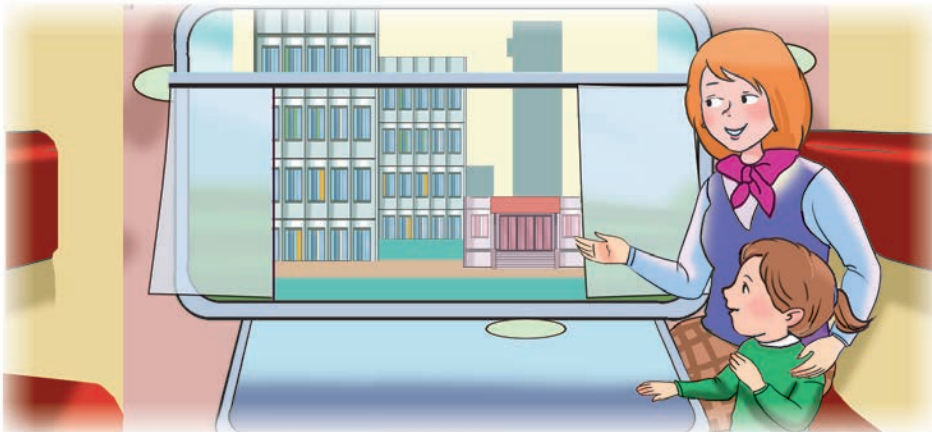
їдете́

їдуть

вона́ > кого? ⇔ її
          > кому? ⇔ їй

вони́ > кого? ⇔ їх
          > кому? ⇔ їм

Ма́ма і Та́са в поїзді «Ізмаї́л – Ки́їв».
Вони́ ї́дуть у Ки́їв до бабу́сі Ра́си.
Вона́ зустрі́не їх на вокза́лі.
Пої́зд ї́де шви́дко. Ось і мі́сто Ки́їв.

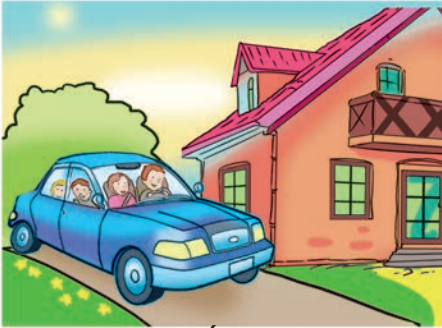
Послухай вірш Мирослава Артимовича «Їжачок у поїзд сів». Про кого і про що саме розповідається у вірші?

віїхали

зїхали

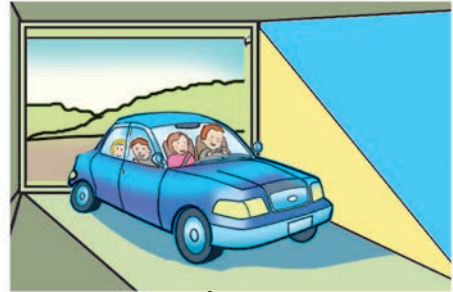
доїхали

відїхали

переїхали

заїхали

Порівняй назви дій. Чим вони відрізняються? Які частинки змінили їх значення? Спробуй додати їх до слова бігти.

Їхали ми, їхали,
до горбка приїхали.
Вїїхали, зїхали
і далі поїхали.

Їхали ми, їхали,
до містка приїхали.
Місток переїхали
і далі поїхали.

Склади і запиши речення.

їдемо Ми в Київ.

Ми живемо́ в Україні. Це на́ша Батьківщи́на. Вона́ вели́ка і краси́ва.

У на́шій краї́ні живу́ть украї́нці, росі[й]а́ни, угорці́, руму́ни, болгарі́.

В Украї́ну ї́дуть тури́сти з усьогó світу.

Головне́ мі́сто на́шої держа́ви – Ки́їв.

Сі́ньо-жо́втий пра́пор і тризу́б – сі́мволи Украї́ни.

Послухай Державний гімн України. Це урочиста пісня, символ нашої єдності. Державний гімн виконують під час свят і важливих заходів.

На́ша краї́на – _____ .

Головне́ мі́сто на́шої держа́ви – _____ .

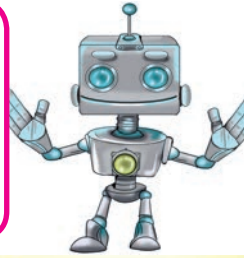
Сі́мволи Украї́ни – _____, _____ і _____ .

Утвори і запиши речення.

Іа, іа
Іа іа

Яя
Яя

Хто на малюнку? Що вони роблять? Що є в ягуара? Навіщо ягуарові парасоля?

[= ●]
[йа]
∨
я

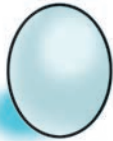
яхта

ягуар

Послухай вірш Наталії Косенко. Яку букву потрібно відшукати в словах? Які слова з цією буквою ти запам'ятав(-ла)?

яйце

ящірка

ягня

змія

Яя ягода Як? Яка? Який?

ящик

ялінка

яблуко

ягоди

Який?

Яка?

Яке?

Які?

Дай відповіді на запитання. Санду відповів так: «Ящик великий. Ягоди солодкі».

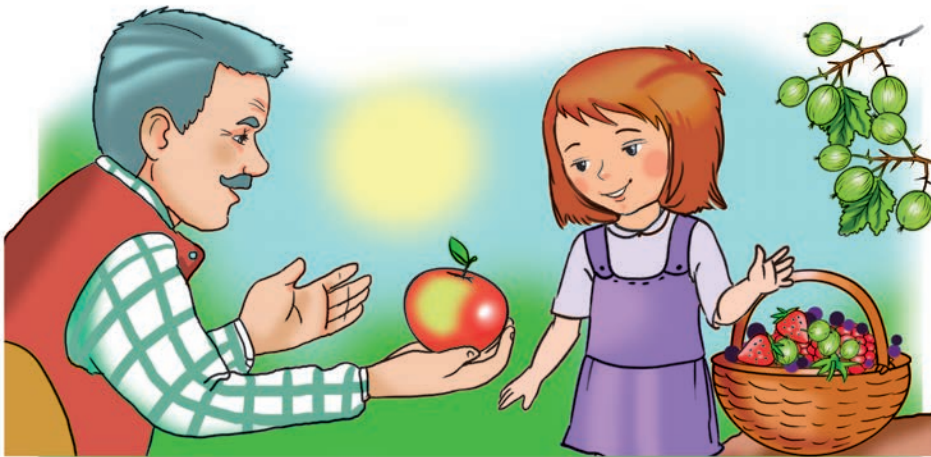
Яся
Яна

Яків
Ярослав

ящик
ярмарок

яблуко
яблунька

Яся ягоди знайшла
та бабусі принесла,
а бабуся рум'яніньке
Ясі яблучко дала.

Що на малюнку не так, як у вірші?

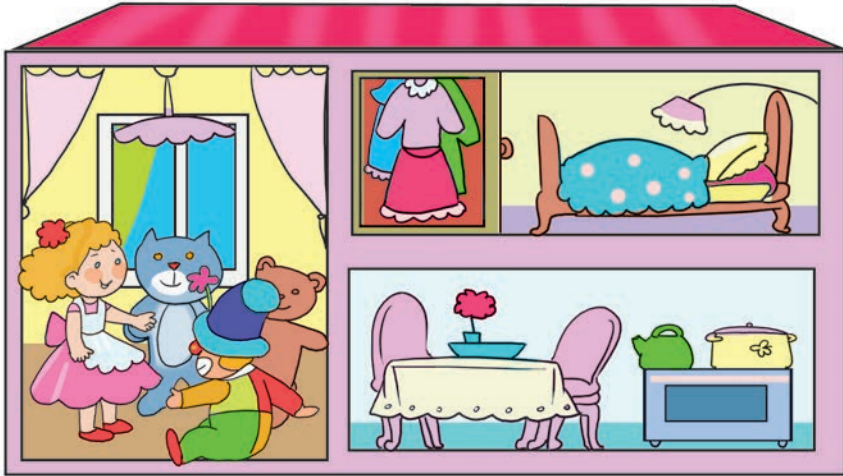

Послухай вірш Жанни Вовк-Черемущ. Про що в ньому розповідається? Намалюй малюнок до вірша.

я < [йа]
[’а]

ягу́р   я́хта   я́блуко   я́годи
дяте́л   ля́лька   коше́ня   звіря́та

Ось домі́вка ля́льки На́сті.

Це її віта́льня. Тут На́стя _____ зі свої́ми дру́зями – звіря́тами, кло́унами.

А це спáльня ля́льки. Тут лі́жко і ша́[ ]а. У ша́[ ]і о́дяг На́сті: сукня, спідни́ця, блу́за.

А це кúхня. На плиті́ – ка́струля і ча́йник.

На́стя га́рна госпо́діня. У не́ї скрізь поря́док.

Розкажи про домі́вку ля́льки за змі́стом тексту і малюнком.

Знов не хо́че ля́лька спáти, – як її при́колисáти?

Я вже й ка́зку розка́зала,
й коли́скову заспíвала,
але ля́льці все – дарма́.
Пе́вно, що засну́ сама́...

Запита́йте одне одного «Які іграшки в тебе?» є і дайте відпові́ді.

яхта
хвіля

школяр
моряк

дядько
Ялпуг

Ілля
Якім

Неділя. Ясний день. Сонячно. Ми біля озера Ялпуг. Дорослі і малята дивляться, як по хвилях пливе маленька яхта.

Її зробили Ілля і дядько Якім.

Ілля ще школяр. Він хоче стати моряком.

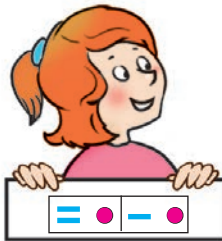
Як звати хлопчика, який зробив яхту? Хто він зараз? А ким хоче стати?

Випиши з тексту речення, в яких розповідається про Іллю.

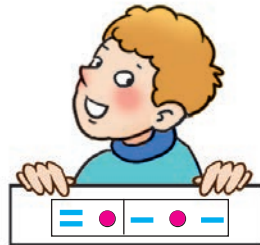

Рая

Яна

Зоя

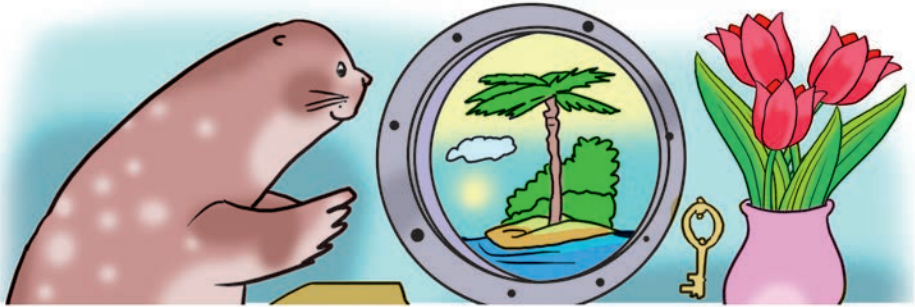
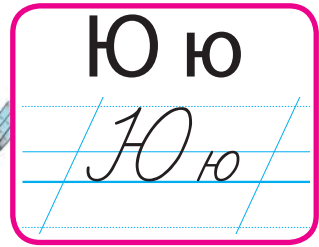
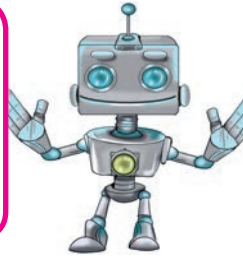
Ілля

Якім

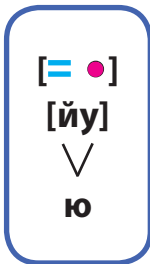
Яків

Добери до схем імена.

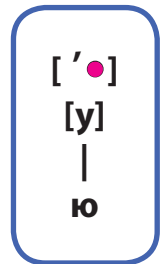
Хто в каюті? Що він бачить крізь люк?

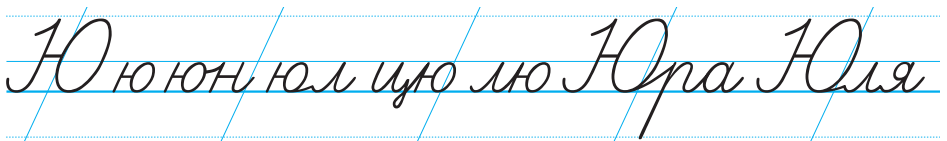
ЮНА́К

МАЛЮ́К

Послухай вірш Ігоря Січовика. Про яку букву в ньому йдеться? Що ти запам'ятав(-ла)?

люлька

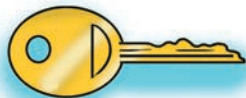
люстра

капелюх

тюбик

ключ

люк
плюс

юшка
пюре

рюкзак
блюдце

тюлень
верблюд

людина

люди

юрба

малюк

Знайди слово, яке відповідає схемі.

Якими ще словами можна назвати зображених осіб?

Запитайте, де один (одна), а де – багато. Дайте відповіді на запитання одне одного.

Я

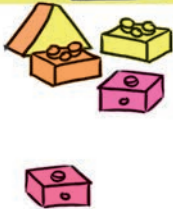
співа́
чита́
буду́
дяку́

Ю

Вони

співа́
чита́
буду́
дяку́

Ють

Ти пита́[йе]ш, що роблю́ я?
І співа́ю, і танцю́ю,
дім з констру́ктора буду́ю,
на шпале́рах ліс малю́ю.
А коли́ я засина́ю,
уві́сні я ще й літа́ю!

Поміркуй, чи відповідає малюнок змісту вірша? Одна особа розповідає, що робить, чи багато?

Розкажи, що ти робиш у школі? А вдома? А що роблять твої друзі?

малю́нок

рюкза́к

тюльпа́н

Знайди малюнок, який відповідає схемі.

ювілей
ювіляр

салют
сюрприз

костюм
тюльпан

лютий
любити

У неділю у діда Юхіма ювілей. Усі готують йому сюрпризи і подарунки.

Мама з бабусею Юстиною готують святковий торт.

Юрко каже:

– Я намалюю малюнок.

– А я подарую тюльпани, – говорить Люда.

Ось і свято! Маленька Юля першою підбігла до діда Юхіма і каже:

– Любий дідусю, вітаю тебе! Я тебе дуже люблю!

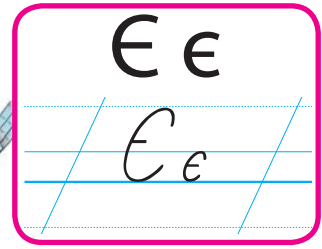
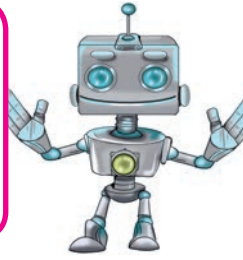
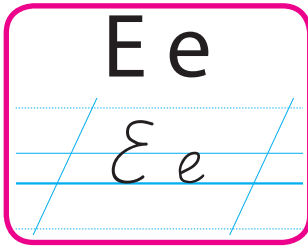

Послухай вірш Любові Відути. Про кого розповідається у вірші? Ким хоче стати дівчинка? Що тобі відомо про цю професію?

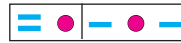
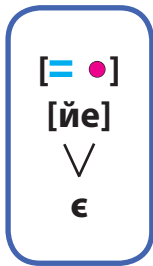

З наведених слів склади речення. Запиши його рукописними літерами.

малювати Юрко любить.

Хто на малюнку? Хто розповідає? А хто слухає?

єнот

заєць

Є
немає

моє
твоє

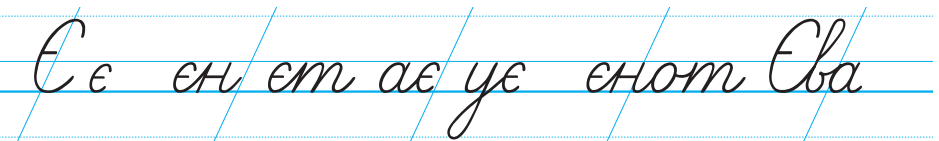
читає
слухає

плаває
стрибає

Єнот навчав синка-єнота:
– Є в лісі річка і болото.
Є мисливець – він полює,
єгер є – він ліс пильнує.

Який з малюнків може бути ілюстрацією до цього вірша?

Їва
Євген

знає
розуміє

рахує
складає

працює
допомагає

ТИ

співа́
чита́
віта́

➤ **ЄШ**

ВІН
ВОНА
ВОНО

співа́
чита́
віта́

➤ **Є**

МИ

співа́
чита́
віта́

➤ **ЕМО**

ВИ

співа́
чита́
віта́

➤ **ЄТЕ**

Їва малює,
Їва співає,
Їва танцює
і вишиває,
страви готує,
брата годує,
підлогу м'є,
все Їва вм'є.

Розкажи, що вм'є робити Їва.

Складіть запитання для друга (подруги) про його (її) дозвілля. Зверніться з ними одне до одного. Санду запитав Марійку таке: «Ти слухаєш музику?» «Ти допомагаєш батькам?»

Добери закінчення до слів – назв дій. Запиши речення.

У школі ми рахуємо, чита _____, співа _____, малю _____.

Європа
Єгипет

плéер
маéток

дúмає
мріє

радíє
тримáє

День промину́в. Ось і вéчiр.
Ма́ма дов'язує свéтра.
Ми сидимó усí нішком.
Та́то читає нам кнiжку.
Він дúже гáрно читає, –
сéрце моé завмирає:
любо отáк рáзом з та́том
сві́том яснiм мандрува́ти.

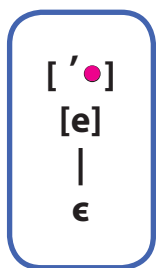
Який настро́й викликав у тебе вірш?
Розкажи, як ви в родині проводите час разом. Що ви робите з татом? А з мамою? А що робите з бабусяю і дідусем?

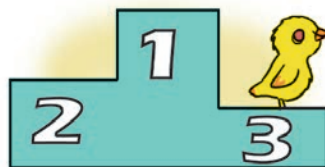
З наведених слів склади речення. Запиши його рукописними літерами.

книжку Євген Дід читає

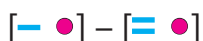

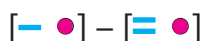
сіне

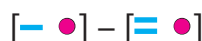
трéте

те – тé

не – нé

ле – лé

трéте
рáнне

домáшне
сусíдне

літне
осíнне

майбúтне
остáнне

трéте
домáшне

пéчиво
числó

сусíдне
осíнне

сóнце
селó

Поєднай слова в пари. Запиши дві пари слів, які ти утворив(-ла).

Євгén горіхи роздає:

– Оцé – моé, оцé – твоé.

– А це чиé?

– Це теж моé.

Ти ж бач – горіхів не стаé.

А в вас такій Євгéнко є,
що так горіхи роздаé?

Що ти порадиш Євгенкові?

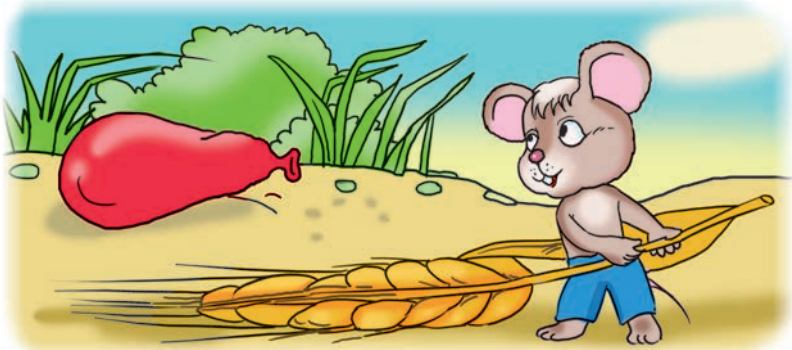
Запиши речення рукописними літерами.

Євдокія працює в ательє.

Мишеня-мандрівник

Діти загубили на стéжці повітряну кульку.

Маленьке мишеня бігло по стéжці. Воно шукало солóдкі зернята. А знайшло повітряну кульку.

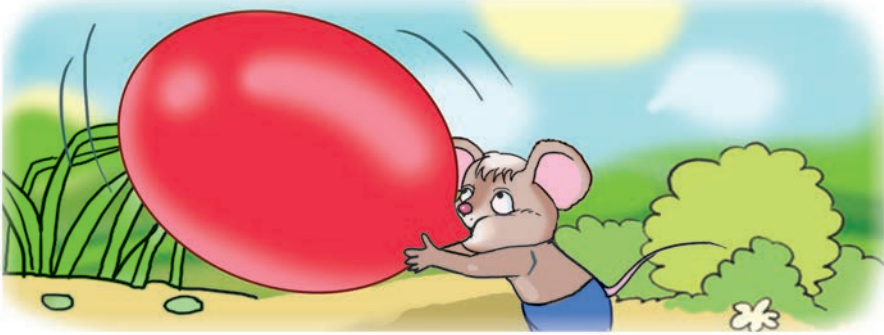

Мишеня знало, як діти граються ними. І почало надувати повітряну кульку. Дуже старалося мишеня.

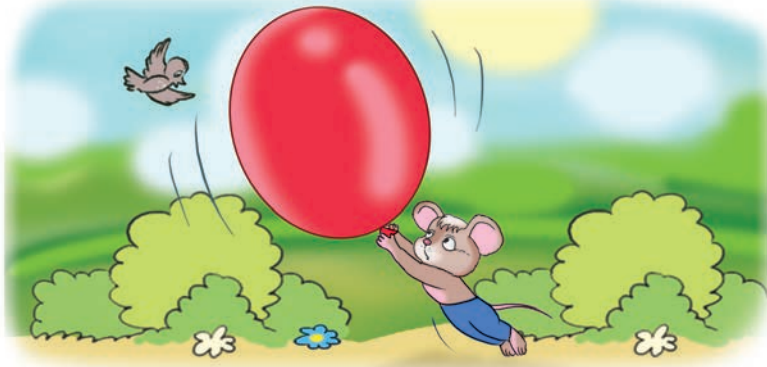

Про кого розповідається в тексті? Що воно знайшло? Хто загубив кульку? Що зробило мишеня?

Șoricelul călător

Кўлька ставáла бiльша й бiльша. I перетворiлася на великy червону кyлю.

Аж тут налетiв вiтерець, пiдхопив мишеня з повiтряною кyлькою i понiс над полем.

Яка пригода трапилася з мишеням? Пофантазуй: що воно побачило, коли летiло на кyльцi. Кого зустрiло?

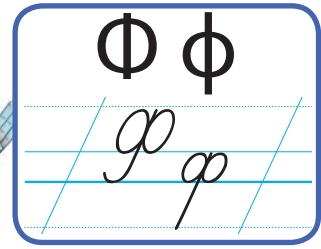
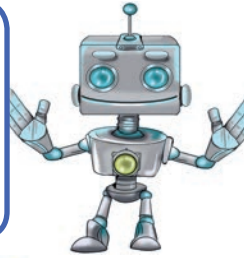
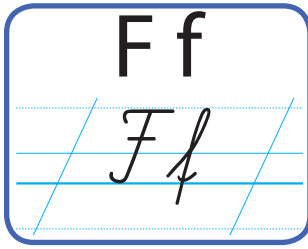
Склади розповiдь про пригоди мишеняти.

мандрiвка = пoдopoж

*Мишеня летить на
повiтряній кyлi.*

Хто на малюнку? Що в нього є? Що він робить?

фа́рби

флома́стери

фру́кти

мікрофо́н

фотоапа́ра́т

телефо́н

фі́льм

шофе́р

фе́рма

фонта́н

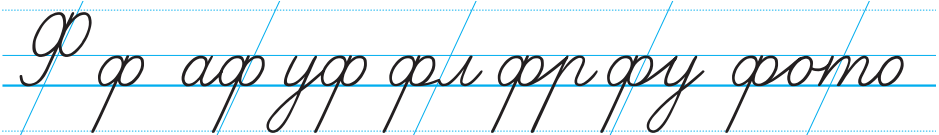
фанта́зія

профе́сія

фі́рма

форте́ця

Фіоле́товий флома́стер
фарбува́ти квіти ма́йстер.
Фіоле́тові фіа́лки
фарбува́в він для Ната́лки.

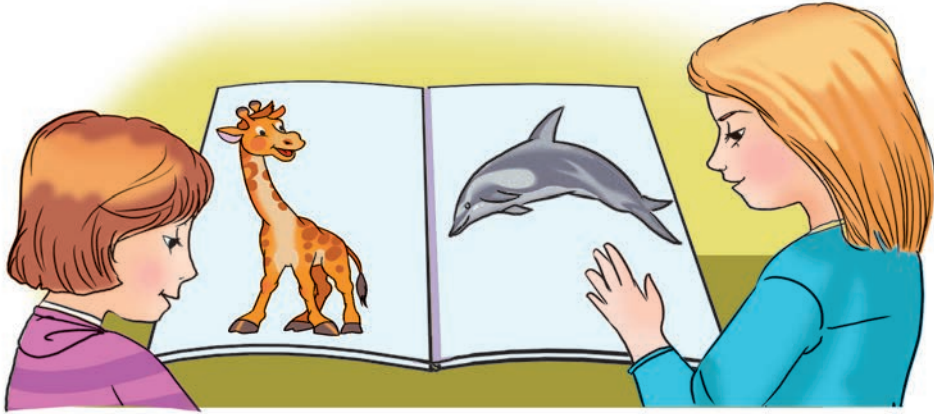

алфавіт
ціфра

фрукт
футбóл

Софія
Федькó

Фетéску
Федорчúк

Федькó Федорчúк помітив, що у словнику на літеру еФ мэнше слів, ніж на інші бúкви.

- Чомú це так? – запитáв він свогó стáршого брáта.
- Коли́сь в українській мóві не було́ звúка [ф], – розповів брат. – Усі́ слова́ з цим звúком прийшли́ до нас із інших мов.
- І футбóл, і фотоапарáт, і фóкус? – здивóвано запитáв Федькó.
- Так. І фáрба, і фéрма, і фáбрика.
- А шарф, телефóн, ціфра?
- І вони́.
- Як цікаво! – подúмав Федькó і почáв прига́дувати інші слова́, у яких є цей звук. Ось які слова́ він пригада́в: фіáлка, фі́кус, форте́ця, фóто.

Що на малюнку не так, як у тексті?

Запитайте одне одного, що дізнався Федько про звук [ф], і дайте відповіді.

Прочитайте текст за ролями.

Випиши з тексту шість слів з буквою ф.

ту́флі
ша́фа
пуф

шарф
фарту́х
футбо́лка

фі́кус
флокс
фіа́лка

фе́рмер
офіціа́нт
футболи́ст

Розглянь фотографії, які зробив Кіберик. Розкажи, що роблять діти. Поміркуй, яка професія подобається кожному з них.

Які професії ти знаєш?

Ким працюють твої батьки? А бабуся? Дідусь?

Ким ти хочеш бути, коли виростеш?

Зверніться з цими запитаннями одне до одного.

фіна́л
фіні́ш

фестива́ль
фотографі́я

фото́граф
фотографува́ти

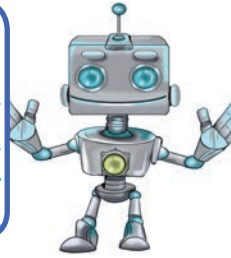
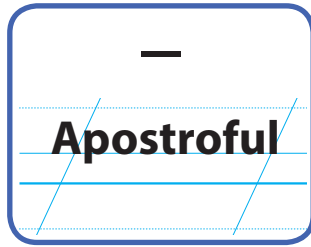
Флорі́н, Софі́я, Стефа́нія і Фе́дір на фестива́лі.
На сце́ні виступа́ють музичні анса́мблі з різни́х міст.
Лю́ди слуха́ють і аплоду́ють. У фіна́лі фестива́лю перема-
га́є анса́мбль «Дивогра́й». Флорі́н, Софі́я, Стефа́нія і Фе́дір
фотографу́ються. Їм ве́село на фестива́лі.

Про кого розповідається в тексті? Де вони знаходяться? Який у них настрій? Що відбувається на сцені?

Спиши перше речення тексту.

5

[й а]

[й а]

[й а]

м'яч

п'ять

п'ір'я

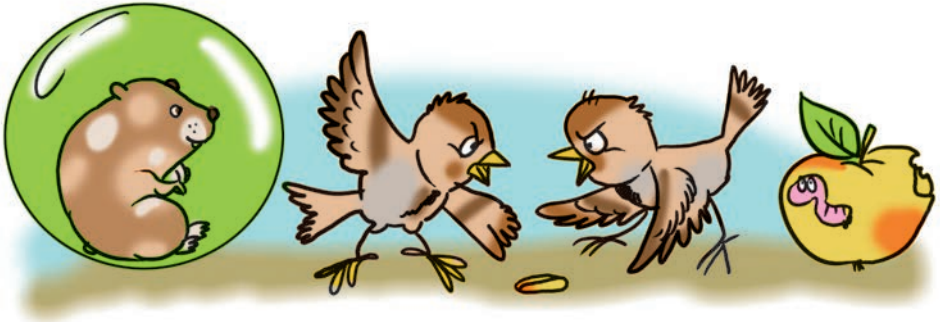

хом'як
черв'як

гороб'ята
хлоп'ята

здоров'я
подвір'я

з'їдять
поб'ються

Гороб'ята Чив і Чик
над подвір'ям в'ються.
А як зёрнятко знайдуть,
не з'їдять – поб'ються.

Яка вдача в гороб'ят? Що можеш їм порадити? Про кого не згадується у вірші? Що вони роблять?

п'ять м'яч хом'як

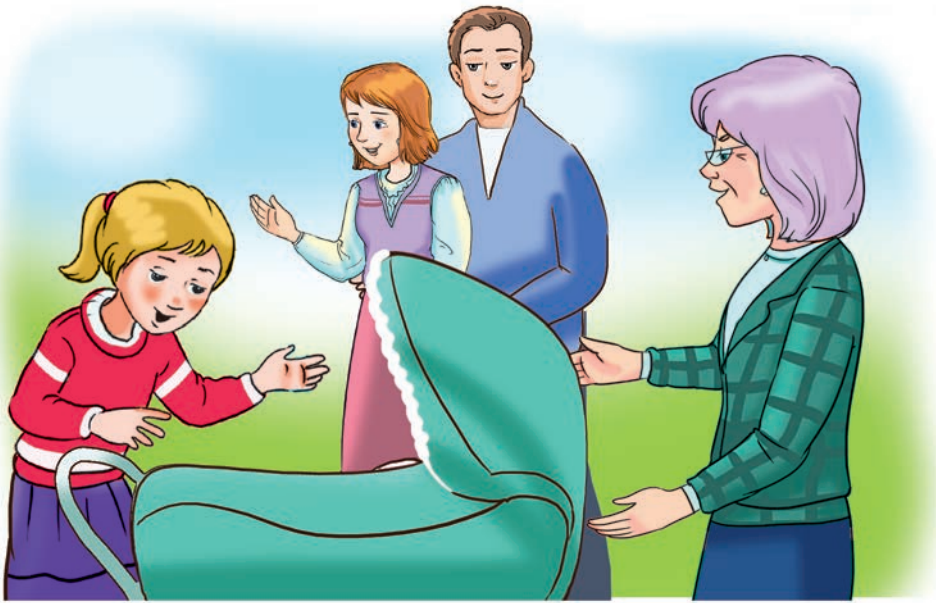

ім'я
сім'я

п'ять
дів'ять

п'ятниця
комп'ютер

Дем'я́нко
Мар'я́нка

У п'ятницю у Мар'янки з'явився брaтик. Усі думали, як назвати мале́ньке хлоп'я. Мар'я́нка ка́же:

– Назвемо́ малюка́ Дем'я́нко.

– Яке́ га́рне ім'я! – мо́вила бабу́ся.

– Тепе́р нас у сім'і́ п'яте́ро: та́то, ма́ма, бабу́ся, Дем'я́нко і я, – сказа́ла Мар'я́нка.

Хто з'явився _____ ?

Яке́ ім'я _____ ?

Скі́льки _____ ?

Складіть запитання за змістом малюнка і тексту. Зверніться з ними одне до одного.

га́рне
дру́жна

↗ сім'я́
ім'я́

мале́ньке
м'яка́

поду́шка
хлоп'я́

Поєднай слова в пари.

Запиши дві пари слів, які ти утворив(-ла).

м'ята
м'ясо

в'юнї
в'ються

пам'ять
пам'ятати

м'який
дерев'яний

він, вона́, оно́ $\leftarrow$ п'є
в'є
б'є

вони́ $\leftarrow$ п'ють
в'ють
б'ють

Склади речення за малюнками. Запиши їх.

Малá Мар'янка ма́є м'ячик
– малиновий, м'який такий.
Малéнький м'ячик м'яко скáче
на радíсть дівчинці малій.

дév'ять

черв'як

бур'ян

Знайди малюнок, який відповідає схемі.

з
об
під
від

їхати

з гірки
яму
до будінку
від міста

**Поєднай слова. Запиши утворені словосполучення.
До одного з них намалюй малюнок.**

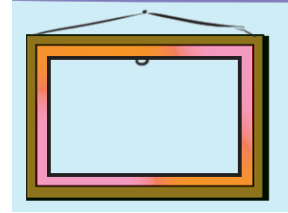
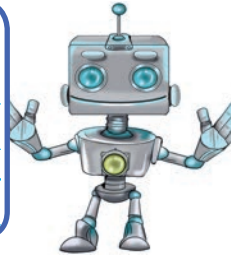
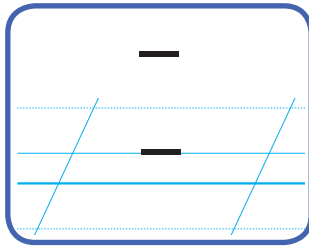
На подвір'ї пе́ред шко́лою В'ячесла́ва і Дем'я́на чека́в дядько Лук'я́н. Було́ хо́лодно, щі́чки хлоп'я́т ста́ли рум'я́ними. Що́б зігрі́тися, діти з дядьком Лук'я́ном за́йшли в кав'я́рню. Вони́ пили́ чай з м'я́ти і розмовля́ли. Хлоп'я́та лю́били слуха́ти ро́зповіді дядька Лук'я́на. Він програ́міст і ціка́во розповіда́є про комп'ю́тери.

Хто чека́в _____ ?
Куди́ за́йшли _____ ?
Про що́ розповіда́є _____ ?

Складіть запитання за змістом малюнка і тексту. Зверніться з ними одне до одного.

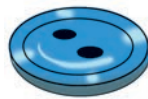
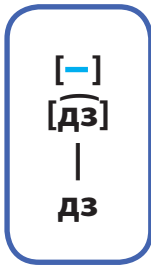
дзіга

дзвóник

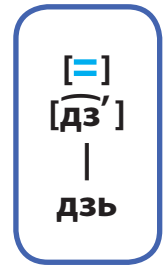
дзéркало

гудзик

дзьоб

дзвін
дзвіно́к
дзві́нко
дзвіно́чок

дзюдо́
дзéркало
родзі́нка
кукуру́дза

дзіо́ркіт
дзіо́рчіть
дзіо́рчати
дзіо́рчання

Дзвóник клі́че нас до шко́ли,
а дзвіно́чки клі́чуть в по́ле.

Послухай вірш Павла Тичини. Намалюй малюнок до вірша.

дзэнькіт
дзвінкій
дзвеніть

дзижчати
дзявкати
дзявкання

дзіга
дзьоб
дзьобнути

– Дзень-дзелень! –
дзвеняць дзвіночки.
– Дзень-дзелень!
– Дзень-дзелень!
Дзвін дзвеніть
дзвінкім струмо́чком
ці́лий день:
– Дзень-дзелень!

Сáнду з бабúсею сáдить кукурудзу. Бабúся розповідає:
– Кукурудза, Сáнду, дúже кóрисна. В ній багáто вітамінів.
І стра́ви з не́ї смачні.

– Так, бабúсю. А ко́лі кукурудза ви́ростає ви́сока, я лю́блю бі́гати між рядка́ми і гра́тися у хóванки з дру́зями.

– Ти зна́єш, Сáнду, що є такі сорти́ кукурудзи, що ви́роста́ють до се́ми ме́трів.

– Ого́! Це ж як буді́нок!

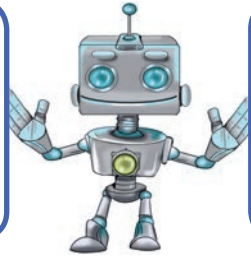
–Так, Сáнду.

Кукурудза дуже корисна.

Dj dj
Dj dj

Дж Дж
Дж Дж

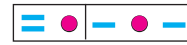
джéмпер

джíнси

піджа́к

[-]
[ДЖ]
|
дж

джип

котéдж

джип
джин
джем

бджола́
джміль
джмéлик

джерелó
джúnгли
нарóдження

Бджілка з джмéликом дзижча́ть,
дитинча́т дзижча́ти вча́ть:
– Дзи-дзи-дзи та джи-джи-джи, –
як бджола́, – і ти скажи́.

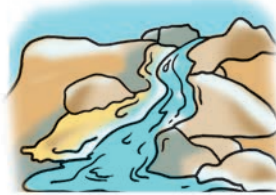
дж Дж джи джм дожо джин

він — сидіть
 — ходить
 вона — їздить
 — сядить
 воно — будить

— сиджу́
 — ходжу́
 я — їжджу́
 — саджу́
 — буджу́

Я про себе так скажу́:
 я без діла не сиджу́,
 я літаю, всіх буджу́.
 Я не жук і не метелик,
 а веселий добрий джмелик.

Перевір правильність розміщення схем.

В Артёмка – день народження. Батькі подарували йому іграшковий джип, дідусь – книжку про джина і чарівну лампу. А бабуся спекла онуку смачний пиріг з джемом.

Складіть запитання за змістом малюнка і тексту. Зверніться з ними одне до одного.

Я це вмію

Назви літери, які ти знаєш.
Які з них можуть позначати два звуки?

ягода   хом'як   їжак   джінси
чайник   заєць   поїзд   гудзик

З наведених слів запиши ті, які відповідають на питання *хто*?

Яким одним словом можна об'єднати записані слова?

яхта

дзіґа

5

п'ять

поїзд

До назви якого предмета наведено схему?

маленьке	клас	корісна	селó
другий	лялька	сусідне	джерелó
гáрна	хлоп'я	дзвінке	кукурудза

Поєднай слова в пари. Запиши три пари слів, які ти утворив(-ла).

Eu aceasta ştiu!

м[йа]ч

[р'у]кзák

[йа]гуáр

Запиши слова – назви предметів. Звуки позначай відповідними буквами.

Їде Зáйчик у трамваї і довкóла позирає.

Тут підхóдить Їжачóк і гóворить:

– Ваш квитóк!

Червоніє Зáйчик гúсто і дає листóк... капúсти.

Пожувáв Їжáк листóк.

– Це, – гóворить, – не квитóк.

Доведéться вам зійтí і додóму пішки йти.

Яка пригода трапилася з Зайчиком? Що б ти порадив(-ла) йому?

Складіть і розіграйте діалог за змістом малюнка.

Любі друзі!

Ось ми й вивчили українські літери, або букви, навчилися читати. Усі літери зібрані в алфавіт і розташовані за порядком. Усіх букв в українському алфавіті 33.

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

Аа (а)	Бб (бе)	Вв (ве)	Гг (ге)	Ґґ (ґе)
Дд (де)	Ее (е)	Єє (є)	Жж (же)	Зз (зе)
и (и)	іі (і)	її (ї)	Йй (йот)	Кк (ка)
Лл (ел)	Мм (ем)	Нн (ен)	Оо (о)	Пп (пе)
Рр (ер)	Сс (ес)	Тт (те)	Уу (у)	Фф (еф)
Хх (ха)	Цц (це)	Чч (че)	Шш (ша)	Щщ (ща)
ь (знак м'якшення)	Юю (ю)	Яя (я)		

Букви – дружні ми сестрички,
акуратні, невеличкі.
Ми усі від А до Я –
алфавітова сім'я.

Ўчимося чытаці выразна

Ne învățam să citim expresiv

Хто хоче правільна чытаці, слова павінен вымовляці выразна, чітко та уміла, абі було всім зразуміла.

Які поради дала Марійка? Якими з них ти скористаешся?

- – пiдвищуемо голос
- – знизуемо голос
- – виділяемо голосом
- / – коротка пауза
- // – довга пауза

Ура! //Я мoжу сам чытаці – //
не треба маму умовляці. //
Сестру просіти без зупінки, /
щоб прочытала ще сторінку. //
Навіщо нудитись, /чекати – //
самому можна все чытаці! //

Який настроій у Санду? Чому радіе хлопчик?

Хто тобі чытав, коли ти сам(-а) не вмів (вміла)?

Ти чытаеш для когось? Хто слухае твое чытання?

Як приходить весна

гілочка
квіточка
пролісок

сонечко
синічка
лисичка

радіють
святкують
зустрічають

ЯК ПРИХОДИТЬ ВЕСНА

→ Ти знаєш, / як приходить до лісу весна? // Вона приходить із теплим сонечком. // А ще – із синім проліском. Ось

таким гарним і ніжним.

Побачила пролісок синічка і радісно заспівала: «Синь-

синь». радіє з того, що такé гарне синє небо,

що сині і що вона сама зветься синічкою. Потім

з'являється ще багато весняних квітів. Зустрічають весну

звірі. Пробіжить між дерев , а за ним ,

проскаче . Та жодної гілочки не зламають, жодної

квіточки не розтопчуть.

Запиши назви тварин і птахів, про яких йдеться в тексті.

Послухай вірш Катерини Перелісної. Про які ознаки приходу весни в ньому йдеться?

Намалюй малюнок до вірша.

Cum sosește primavara

У перший день весні румуни святкують свято «Мерцишор». Є багато легенд, які розповідають про його походження. Одна з них така.

Одного разу злий Змій викрав у людей Весну. На землі настали смуток і туга.

Сміливий юнак вирішив звільнити Весну і повернути її людям. Він борівся зі злим Змієм і переміг його. Але юнак був поранений. Краплі його крові падали на сніг і там проростали проріски.

На згадку про це щороку люди дарують одне одному мерцишори – символи весні.

Що тобі було відомо раніше, а про що ти дізнався(-лася) з тексту? Які ще легенди ти знаєш про походження свята Мерцишор?

- Санду, яке сьогодні свято?
- Кіберіку, румуни святкують Мерцишор – свято весні.
- Санду, що ти знаєш про це свято?
- ...

Складіть і розіграйте діалог за наведеним початком.

Тарас Шевченко

– Санду, ти знаєш, хто це?

– Авжеж, Марійко. Це Тарас Шевченко – великий український поет.

– Правильно, Санду. А ще Шевченко – талановитий художник. Він захопився малюванням, коли ще був малим хлопчиком, таким, як зараз ми з тобою.

А потім він почав писати вірші про Україну та її чудову природу, про людей та їх важке життя.

Для дітей Тарас Шевченко склав «Буквар» і написав багато віршів.

Taras Şevcenco

– Так, Марійко. Мені подобаються вірші Тараса Шевченка. Особливо ті, які він написав, коли був далеко від рідного краю. У них він з любов'ю згадував про Батьківщину.

**Про кого розмовляли діти? Що тобі було відомо раніше, а про що ти дізнався(-лася) з тексту?
Які вірші Тараса Шевченка ти знаєш?**

Зверни увагу! Діти стоять біля портрета Тараса Шевченка на стіні будинку. Такі картини називають мурами.

Зоре моя вечірняя /
зійди над горюю, /
поговорим тихесенько /
в неволі з тобою. //
Розкажи, / як за горюю /
сонечко сідає, /
як у Дніпрі веселочка /
воду позичає. /

Встала весна, чорну землю
сонну розбудила,
уквітчала її рястом,
барвінком укрила;
і на полі жайворонок,
соловейко в гаї
землю, убрану весною,
вранці зустрічає.

Нáші рíдні

Ти прочитав(-ла) назву теми. Поміркуй, про кого йтиме мова?
Які люди для тебе найрідніші?

МА́МА

→
Не за сініми моря́ми, /
не в далéкій дали́ні – //
ту́т, / удо́ма, / бі́ля ма́ми, /
сві́тить со́нечко мені. //
До груде́й мене́ приго́рне, /
поцілу́є у чо́ло, /
щось тихе́нько прошепо́че, /
і біді́ / як не бу́ло. //

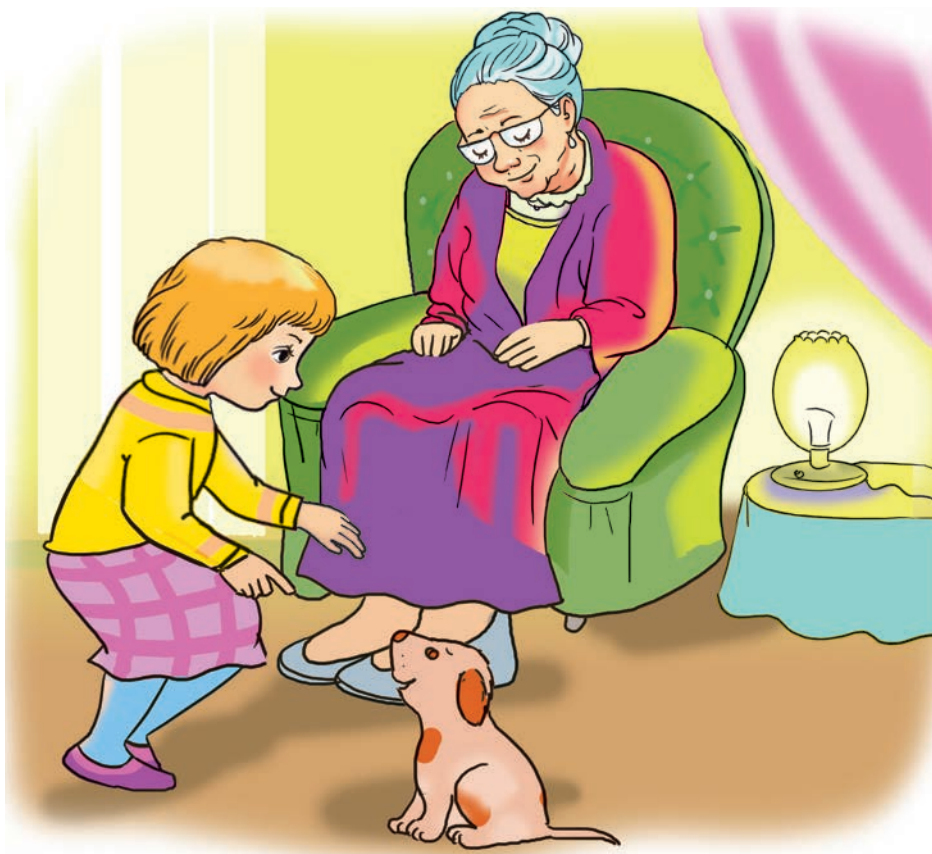
→
Все́ на сві́ті вмі́є та́то: //
і щпа́ківню змайструва́ти, /
вмі́є до́вгий цвя́х за́бити, /
мо́же борщ смачни́й
зварі́ти, /
вмі́є ри́бу він лові́ти, /
ма́мі дарува́ти кві́ти, /
запуска́ти в не́бо змі́їв... //
Все́ на сві́ті та́тко вмі́є! //

Poporul nostru natal

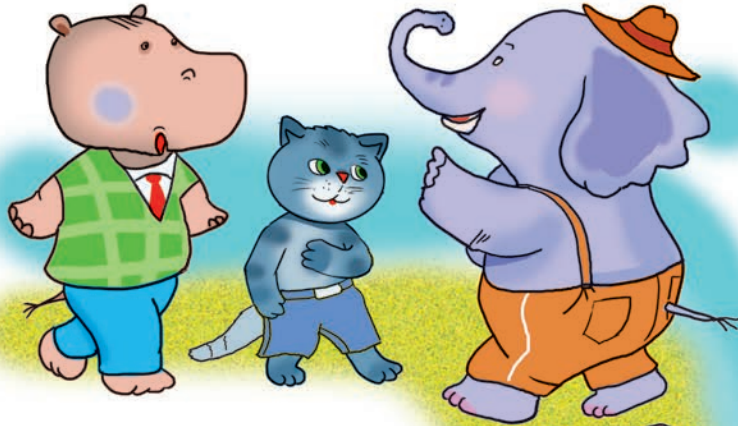

Хóдить т́иша /в тéплих кáпцях. //
Задріма́ла в крі́слі ба́бця. //
А го́динник цокотіть. //
Ба́бця спить, / ба́бця спить. //
Я на́вшпíньки вíйду з ха́ти, /
щóби їй не заважа́ти. //
Не скачі́, / соба́чко, / цить! //
Ба́бця спить, / ба́бця спить. //

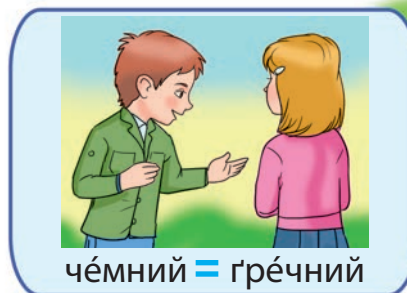
**Як дівчинка ставиться до бабусі? Чому так думаєш?
Поміркуй, з якою інтонацією потрібно читати вірш. Підготуйся
до виразного читання.**

Про чѐмність

ЧѐМНИЙ КІТ

Якось містом кіт гуляв.
З усіма вітався: – Няв!
І у відповідь взаємно
з ним усі вітались чѐмно.
Ось поважний слон іде.
Поклонівся:
– Дóбрый день!
Зѐбра, мóдниця смугáста,
усміхну́лась мило:
– Здрáстуй!
Бегемóт йому́ услід
крікнув радісно:
– Приві́т!

чѐмний = грѐчний

Розшифруй таблицю Кіберика. Чому між словами стоїть знак дорівнює? Назви, які ще слова ти знаєш, що мають подібне значення?

Despre politețe

А з малім телям корова
запитала:
– Як здоров'я?
Пролітали мімо ґави.
Поцікавились:
– Як справи?
Переходив лев дорóгу.
Поздоровкався до ньóго.
Сірий óслик вислову́хий
зняв поштíво капелю́ха.
Я про чéмного котá
розповів тобі до рéчі.
Ну й дитíна золотá!
Бач, які манéри грéчні!

Яким був кіт? Якими були звірі, яких він зустрічав?

Поміркуй, чому перехожі, яких зустрічав кіт, ставилися до нього чемно? Зроби висновок про це.

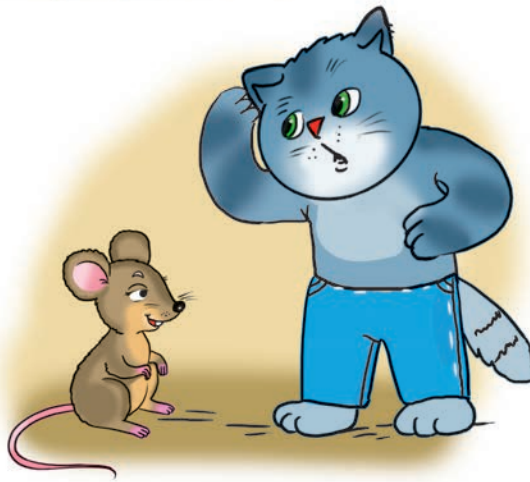
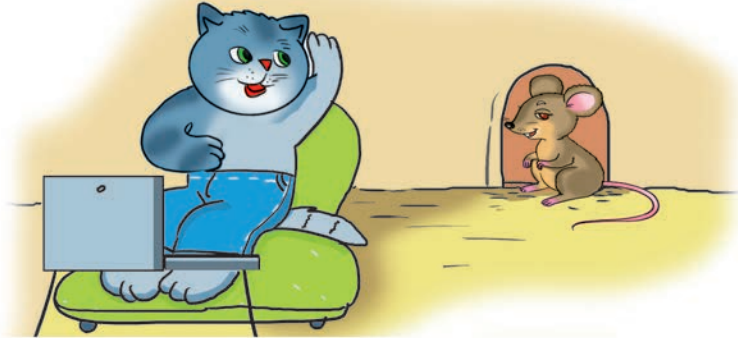

Розподіліть ролі, розіграйте сценки за мотивами вірша.

Запиши назви тварин, яких зустрів чемний кіт.

Розігруємо казку

КОТИК ПЕТРИК І СІРА МІШКА

Одногó рáзу кóтик Пётрик захотів упіймати мишку. Пётрик був ще малéнький і нікóли мише́й не бáчив, алé йому́ дúже хотілося впіймати мишку, щоб швідше стáти дорóслим котóм. І ось – хтось як зашарудіть! Пётрик стрибну́в і побáчив малéнького сірого звірка з довгим хвóстиком.

Пётрик. Ти хто?

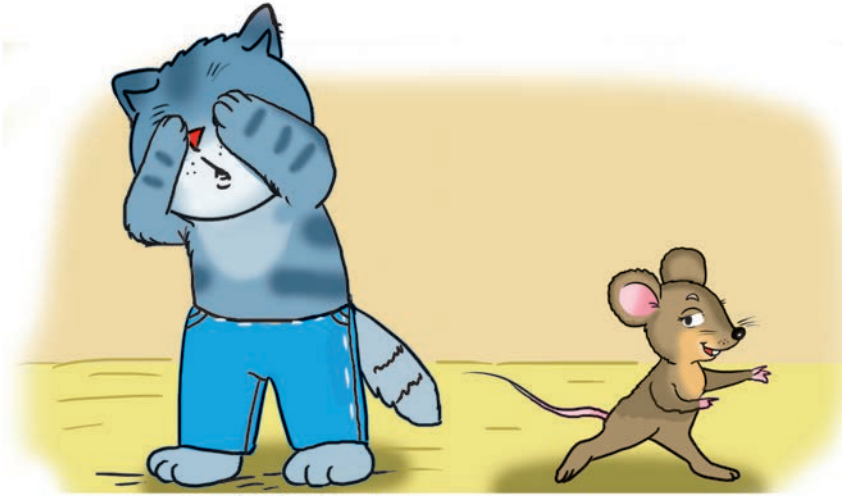
Мішка. Мішка.

Пётрик. Ось ти мені й потрібна.

Мішка. Навіщо?

Пётрик. Я не знаю, навіщо, знаю тільки, що котам треба ловити мише́й.

Înscenarea poveștii

Мішка. Коті лóвлять мише́й, щоб гра́тися з німи в кіш-ки-ми́шки. Хóчеш, навчу́ тебе́?

Пётрик. Звичáйно хóчу.

Мішка. Тоді́ стань у кутóчок, заплю́щ óчі й лічи́ до трьох, а пóтім лови́ мене́.

Пётрик став у кутóчок, заплю́щив óчі й полчи́в до трьох. Та коли́ розплю́щив óчі, зрозумі́в, що його́ обману́ла хитра́ мішка.

Поміркуй, хто був довірливим, а хто – хитрим. Чому так думаєш?

Перекажи казку за змістом малюнків і текстом.

Розподіліть ролі, розіграйте казку.

Усі ми різні

дівна
дивачка

танк
дракón

піра́т
ковбо́й

ДИВА́ЧКА

– Ця дівчинка дівна, – сказала Ірінка, –
у неї в торбінці раке́та й маші́нка,
а в кни́жці – драко́ни, ковбо́ї, піра́ти,
а в сіній ко́робо́ці – ма́ленькі солда́ти!
– Дива́чка, та й го́ді, – сказа́ла Світла́нка. –
У неї в альбо́мі зобра́ження та́нка!
– Я зо́всім не дівна! – обра́зилась На́та. –
Це про́сто у ме́не є два ста́рших бра́та!

Чому дівчатка вважають Нату дивною?

Чи поділяєш ти їхню думку?

Якими іграшками ти любиш гратися?

Чи є у тебе звички або уподобання, які інші вважають дивними?

Чи траплялося з тобою, коли хтось спочатку здавався дивним, а потім ставав хорошим другом? Розкажи про це.

Toți suntem diferiți

ЗООПАРК

ГЕРОЇЙ

Був Мишко́ у зоопáрку,
зазира́в у ко́жну шпа́рку,
у ведме́дів смі́кав сі́тку,
сту́кав па́лицею в клі́тку
і крича́в: «Хоч зві́р цей ди́кий,
не бою́ся! Я вели́кий!»
Ра́птом зблід Мишко́-геро́й!
Що ж це ста́лося?! Ой-ой!
Тру́ситься хлоп’я́ від стра́ху –
по нозі́ повзе́... мура́ха!

Як Мишко вихвалявся своєю хоробрістю? Що налякало хлопчика?

Чому деякі люди бояться комах, павуків? Як можна їм допомогти подолати свій страх?

А чого боїшся ти? Що тобі допомагає долати страх?

Комп'ютер

інтернет
інформація

мультими
комп'ютер

пригорнути
усміхнутися

У суботу Сергійко з батьками пішов у гості до бабусі.
– Бабусю, – каже хлопчик, – у нас удома новий комп'ютер.
– Це добре, – пригорнула бабуса Сергійка. – Твоєму татові комп'ютер потрібен для роботи.

– Так, бабусю. А я на ньому вмю малювати і рахувати.
З допомогою комп'ютера можна знайти багато цікавої інформації в інтернеті.

Бабуса усміхнулася, погладила онука по голівці. Сергійко розповідав далі:

– А вчора до мене в гості приходив Миколка. Ми грали на комп'ютері різні ігри та дивилися мультими.

Між ким відбулася розмова? Про що розповів онук бабусі? Навіщо хлопчик користується комп'ютером? Розкажи, як ти використовуєш комп'ютер.

СУСІДИ

Сидить Вовчійсько на хуторі,
шукає Зайця в комп'ютері,
нішпорить по всій планеті,
шукає Зайця в інтернеті.
А Зайчатко – ось воно –
вухата голівка –
заглядає крізь вікно
до сусіди – Вовка!

Дай відповіді на запитання: так чи ні.

Вовк шукає Зайця в альбомі. Так чи ні?

Вовк шукає Зайця по всій планеті. Так чи ні?

Зайчик заглядає до Вовка крізь двері. Так чи ні?

нішпорить = шукає

Розшифруй таблицю Кіберика. Чому між словами стоїть знак дорівнює?

Рі́зні на́ші іме́на

Послухай і пригадай вірш Любові Голоти.

Хто ти для мами й тата? А для бабусі й дідуся? А для сестрички чи братика?

Чи міркував(-ла) ти, хто ти у школі? Як до тебе звертається вчителька, а як однокласники?

Чому до тебе і до кожного з нас можна звернутися по-різному?

СМУГА́СТИК

Яко́сь ба́вився в ні́жній зе́леній тра́ві хтось ма́ленький, м'я́ке́нький і смуга́стий. Ма́люк наро́дівся нещода́вно і ще не знав, хто він та́кий.

Та й з'ясува́ти це було ва́жко. Ура́нці ма́ма каза́ла: «Со́нечко моє, час прокида́тися!» Я́кщо ма́люк був бру́дний,

ма́ма жури́ла: «Ну й сві́нка ж ти мо́я...» А я́кщо він був чи́стє́нький та оха́йний, назива́ла його́ кві́точкою.

Ко́лі Сму́гастик се́рдито су́пився, бо ма́ма клі́кала його́ з прогу́лянки до́дому, вона́ усміха́лася:

«Не диві́сь на ме́не во́вчиком!»
Ко́лі сино́чок муркоті́в до ма́ми

пе́ред сном, то става́в «ма́миним коше́ня́тком».

Ну як тут не заплу́татися?

Сму́гасти́кові подоба́лося ба́витися з ті́ми, хто схо́жий на ньо́го. Вони́ теж ма́ли ні́жки, ла́пки, ву́сики, хво́стики, но́сики, ву́шка, живо́тики...

Prenumele noastre diferitele

Кóжен із них розмовляв по-сво́єму. Це не заважа́ло їм розумі́ти одне́ одного. Але́ хто він такий, поясні́ти ма́люкові ніхто́ не міг.

Смуга́стик став поміча́ти, що всі ма́люкі чі́мось відрі́зняються. В одні́х, напри́клад, нема́є кри́лець, в і́нших – до́вгих ву́сиків, у ко́гось браку́є хвоста́ чи дзьо́бика.

І в ньо́го, у Смуга́стика, теж не бу́ло кри́лець. Зна́чить, він все-та́ки не джмі́ль і не оса́.

Не бу́ло ко́пітець. Так що він то́чно не зе́бра.

Не бу́ло вoсьмі ла́пок, як у сму́гастого паву́чка...

А ти вже зна́єш, хто він – Сму́га́стик?

Як мама називала Смугастика? Поясни, чому мама по-різному його називала?

Продовж речення: знайди в тексті й запиши, як мама зверталася до Смугастика.

Вра́нці ма́ма назива́ла Смуга́стика _____ .

Брудно́го ма́люка́ назива́ла _____ , а чі́стого – _____ .

Ко́ли сино́чок се́рдився, ма́ма ка́зала на ньо́го _____ .

А наспра́вді Сму́га́стик – це _____ .

Розкажи, як до тебе звертаються твої рідні.

Які з їхніх звертань тобі найбільше подобаються?

Подорожуємо Україною

МИ ЇЗДИЛИ ДО КИЄВА...

- Санду, де ти був на канікулах? – запитала Марійка.
- Я з мамою і татом їздив до Києва, – відповів Санду. – Це дуже велике місто. Там гарні будинки, зоопарк, цирк, багато транспорту. Ми каталися у метро. Це така підземна залізниця. Ми спустилися до поїзда метро ескалатором.
- Санду, а що таке ескалатор? – запитала дівчинка.
- Ескалатор – це сходи, які рухаються вниз до поїзда або догори в місто.
- Як цікаво! А Дніпро ти бачив?
- Так, Марійко. Це дуже велика і гарна річка.

Прочитайте текст у ролях.

Що ти можеш розповісти про Київ?
Якщо ти був (була) в столиці, розкажи, що бачив(-ла), що сподобалося і запам'яталося.

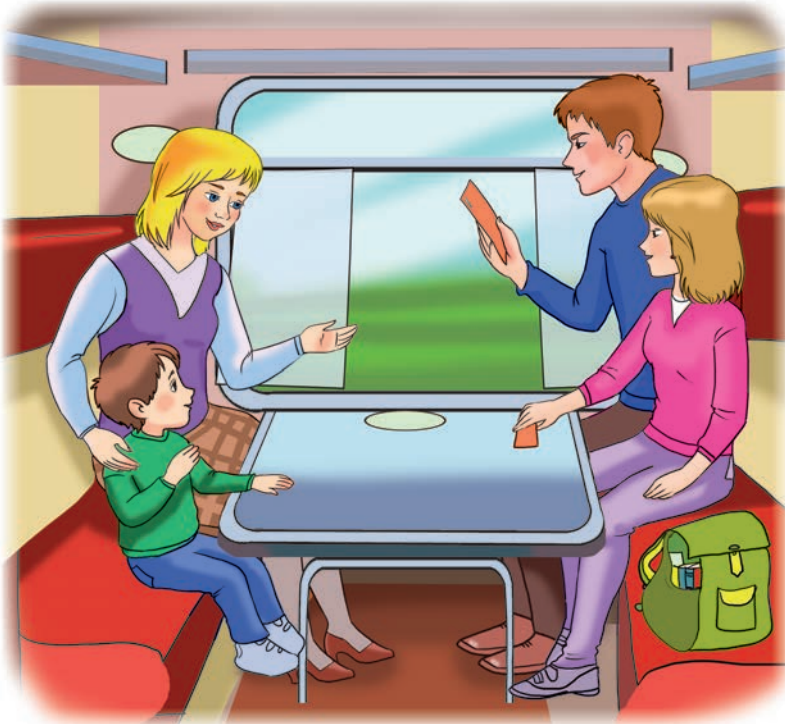
Călătorim prin Ucraina

У КАРПАТИ

В'ється, мов змійка,
дзвінка колія,
їде в Карпати
весела сім'я.
Їдемо в гори
відпочивати
я і сестричка,
мама і тато.

Там нас чекають
зелені смерічки,
веселі вітри
і замёрзлі потічки,
сонце яскраве
і сніг голубий.
Хто хоче з нами?
Заходьте мерщій!

Яким транспортом подорожує сім'я? Куди вони їдуть? Що вони побачать у Карпатах?

Розкажи, куди ти їздив зі своїми рідними. Яким транспортом ви подорожували? Що цікавого побачили? Якщо маєш фотографії з цієї подорожі, покажи.

Веселі канікули

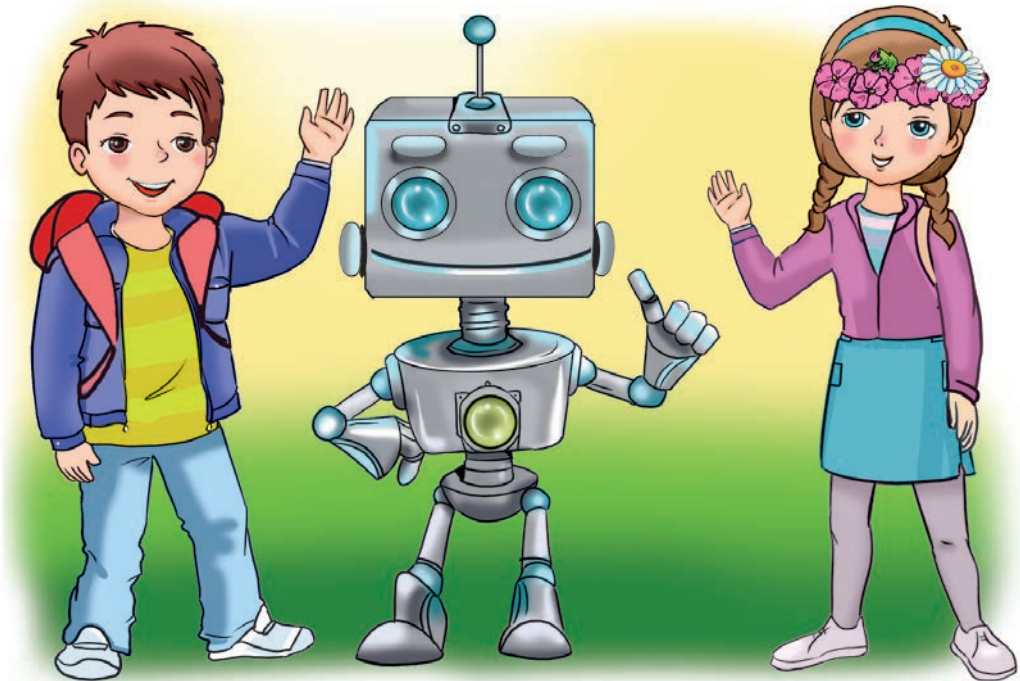
Який цікавий світ навколо,
ти, друже, тільки придивись!
На небі сонця жовте коло,
а поруч з дімом – сад і школа,
живі, дорослішай і вчись!
Дивись на квіти, на дерева,
вивчай птахів, комах, тварин,
ти станеш кращим і, напевно,
в життя підеш сміливо й певно,
та пам'ятай, ти не один!
З тобою вся твоя родина:
батькі, бабусі та діди,
з тобою друзі, Батьківщина,
тож, уперед, мій друже, йди.

Любий друже!

Завершилася наша подорож сторінками підручника.
Усі ми – Санду, Марійка, Кіберик стали добрими
приятелями з тобою. Разом нам було приємно спілкувати-
ся, вчитися читати і писати українською мовою.
Розпочинаються веселі літні канікули.
Бажаємо тобі гарного й цікавого відпочинку і чекаємо
на зустріч у новому навчальному році!

СЛОВНИК*

Різдвяні святá – Sărbătorile de Crăciun

Хуртэча зліться – viscolul (viforul) se înfurie
Горіть ялінка у світлиці – Pomul de Crăciun luminează în cameră
Щедрий вечір – Ajunul Crăciunului
Завітати (у хату) – a veni in ospete
Кутя – colivă
Колядувати – a colinda
Щедрувати – a umbla cu uratul
Засівати – a umbla cu semănatul

Бўква Г

Мандрувати – a călători
Гóлосно – cu voce tare
Гукáти – a striga, a chema
Грізний гусачок – gănsăcelul groaznic
Гриб, грибочок – ciupercă, ciupercuță
Солódка нáчинка (у пирозі) – umplutură dulce (într-o prăjitură)
Радіє сёрденько твоє – se bucură inimioara ta
Притомітись – a se obosi

Бўква Х

Хóлод(-ій) – frig, friguri
Хóлодно – e frig
Вщухáє сміх (замо́вкáє, зникáє) – râsul încetează
Спράвжнє лі́хо – nenorocire adevărată
Хуртові́на, ві́хола, ху́га – viscol
Кухар – bucătar
Бухгáлтер – contabil
Хіру́рг – chirurg
Лікува́ти – a lecu
Хворóба – boală
Хво́рий – bolnav
Пора́нений солда́т – soldatul rănit

Бўква Г

Га́нок – verandă, terasă
Га́ва – cioară
Ка́ва у зéрнах (ка́вові зéрна) – boabe de cafea
Почорні́ти, почорні́ла – a se înnegri, s-a înnegrit

---

* Консультанти – М. Змошу, О. Нікіфорюк.

Гáзда, госпóдар – gospodar, gazdă
Грізно – groaznic
Гелготáли гýси – găștele găgăiau
Грунт – sol, lut
Спішіти, поспішáти – grabă, a se grăbi
Впáла й нóсика забíла – a căzut și s-a lovit nasul
Дивувáлись перехóжі – trecătorii se mirau
(Не)схóжа – nu seamăná
Прога́вити – a pierde ocazia

Гáва гáрна гáздíня – Cioară e bună gospodină

Дірка у тóрбі – gaură în pungă (sacoșă)
Випада́ли гороші́ни – mazărea cădea
Лáпка – lăbuță
Стручкі́ горóху – păstăi de mazăre
Ві́ростити – a crește
Урожáй – roadă

Бўква Ж

Пасажи́р – pasager
Бага́ж – valiză, bagaj
Стéжка – cărare
Дружі́ти – a prieteni
Дражні́ти – a tachina, a șicana
Жартувáти – a glumi, a face glume
Стерегті́, стереже́ – a păzi, păzește
Лі́жі – schiuri
Лі́жник – schior
Пожéжа – incendiu
Гасі́ти поже́жу – a stinge focul
Пожéжник – pompier
Худóжник – pictor
Важлі́ва (робóта) – lucru important
Небезпéчна – periculoasă
Хвалі́тися – a se lăuda
Крўгли́й живóтик – burtică rotundă
Íноді – uneori, câteodată

Бўква Ш

Шелесті́ть трава́ похі́ла – foșnește iarba înclinată
Трі́шки – rușin
Шáхи – șah
Шáшки – șaște

Пішохі́д – pieton
Кашта́н – castan
Ші́шка – con (de brad)
По́смішка – zâmbet
Пригоща́ти – a servi
Куштува́ти (стра́ви) – a gusta (feluri de mâncare)

Бў́ква Ч

Лагі́дна – blândă
Чудо́ва – minunată
Че́мна, ввічлива – politicoasă, amabilă, cuminte
Барві́стий віно́чок – coroniță colorată
Різноколі́рні стрі́чки – panglici multicolore
Дзві́нко (співа́ти) – cântă cu voce răsunătoare (sonoră)

Бў́ква Щ

Правору́ч – la dreapta
Лівору́ч – la stânga
Пло́ща – piața
Па́хощі – mirosurі, arome
Весело́щі – veselii
Щоденно́ – zilnic, în fiecare zi
Щоденник – zilnic, agendă
Щі́рий (-і) – sincer, sinceri
Щасли́вий (-і) – fericit, fericiți
Загорну́ у плащ (щеня́) – voi înfășa cățelușul într-un pardesiu
Доглядáти (когось) – a avea grijă (de cineva)
Щорáзу – de fiecare dată
Гуща́вина – hățiș, desiș
Соро́ка щебету́ха – coțofana gălăgioasă

Бў́ква Ц

Ціна́ – preț
Ціка́во – interesant
Цвірку́н – greier
Рятува́ти – a salva
Витяга́ти – a scoate
На ла́вці – pe banca
Атракціо́ни – atracțioane

Знак м'я́кшення

Лінь – lene
Біль – durere

Ціль – scop
Нуль – zero
Пу́льт – telecomandă
Му́льтик – desen animat
Опе́ньки – porinci
Польові́ квіти – flori de câmp
Льо́тчик – aviator
По́літ – zbor

Я це вмію! – Eu aceasta știu!

Назу́стріч – în întâmpinare
(У)тіка́ти – a fugi
Жа́лібно мурча́в – miauna jalnic
Захисті́ти – a proteja, a apăra

Буква Й

Змага́тися – a se întrece
Пові́тряний змі́й – zmeu
Басе́йн – piscină
Майдáнчик (ігровий, дитячий) teren de joacă (pentru copii)
Сті́глий – sort
Ді́во – minune
Не прості́й, а чарі́вний – nu simplu, dar fermecat
Ваго́н(и) – vagon, vagoane
Приві́тно – prietenos
Перо́н, на перо́ні – peron, pe peron
Гучні́й гудо́к – claxon puternic

Буква Ї

Пої́здка – călătorie
Вокза́л, на вокза́лі – stație, la stație
З усьо́го світу – din toată lumea
Гімн – imn
Урочи́ста пі́сня – cântec ceremonial
Сі́мвол є́дності – simbolul unirii
Важлі́ві за́ходи – măsuri importante

Буква Я

Рум'яне́ньке я́блучко – merișor rumeor
Я́блунька – merișor
До́мівка – căsuță
Віта́льня – sufragerie
Спа́льня – dormitor

Кухня – bucătărie
Плита – aragaz
Каструля – cratiță
Скрізь порядок – ordine peste tot
Колисати, приколисати – a legăna
Все – дарма – totul e în zadar
Хвіля – val, undă
Моряк – marinar
Сонячно – însorit
Ясний (день) – o zi senină

Буква Ю

Каюта (корабля) – cabină
Юшка – ciorbă
Пюре – piure
Конструктор – constructor
Шпалери – tapete
Ювілей – jubileu
Ювіляр – persoana, care are jubileu
Сюрприз – surpriză
Стюардеса – stewardesa, însoțitoare de bord
Мотузók (шнурók), на мотузкú – sfoară, șnur
У височінь злетіти – a zbura la înălțime
До незвіданих земель – spre pământuri necunoscute

Буква Є

Болото – baltă, mlaștină
Мисливець – vânător
Єгер – persoană, care controlează vânatul în pădure
Полювати, полює – a vâna, vânează
Пильнувати, пильнує – a urmări, urmărește
Маєток – conac
Ми сидимó усí нішком – noi toți stătem chitic
Любо отák – cu drag
Світом ясним мандрувати – a călători în lumea largă
Сусідне – vecine
Майбутне – viitor

Мишеня-мандрівник – Șoricelul călător

Загубити, загубили – a pierde, a pierdut
Повітряну кúльку – balon
Солóдки зернята – grăuncioare dulci
Старátися, старáлося – a se strădui

Налетів вітерець – a suflat un vântișor
Підхопив мишеня – a prins șoricelul

Буква Ф

Фантазія – fantezie
Професія – profesie
Шофёр – șofer
Фермер – fermier
Офіціант – chelner
Футболіст – fotbalist
Фортэця – cetate, castel
Аплодувати – a aplauda

Апостроф – Apostroful

Здоров'я – sănătate
Подвір'я – curte, ogradă
Вітися (у значенні літати), в'ються – a zbura, zboară
Побітися, поб'ються – a se lua la bătaie, a se încăiera
М'який – moale
Дерев'яний – de lemn
Бур'ян – buruiană
Чекати, чекáv – a aștepta, a așteptat
Кав'ярня – cafenea
Програміст – programist

Буквосполучення Дз

Дзвінко – răsunător
Родзінка – stafidă
Дзюркіт – murmur
Дзюрчати – a murmura, a clipoci
Дзэнькіт – clinchet
Дзвеніть – a clincăni
Бігати між рядками (у полі) – a alerga printre rânduri
Гратися у хованки – a se juca de-a mijatca

Буквосполучення Дж

Джерелó – izvor
Нарóдження – naștere

Я це вмію! – Eu aceasta știu!

Довкóла позирає – se uită imprejur
Пожувати, пожував – a roade, ronțaie
Доведётся вам зійти – a trebui să coborâți
Пішки йти – a merge pe jos

Вчимось читати виразно – Ne învățăm să citim expresiv

Виразно, чітко та уміло – expresiv, clar și cu iscusință
Підвищуємо / зніжуємо голос – a ridica/a micșora vocea
Виділяємо голосом – a evidenția cu vocea
Умовляти (маму) – a convinge (pe mama)
Навіщо нудитись, чекати – pentru ce să te plictisești, să aștepți

Як приходить весна – Cum sosește primavara

Пролісок – ghiocel
Не зламають – n-o să rupă(distrugă)
Не розтопчуть – n-o să calce
Походження (свята) – originea (sărbătorii)
Викрасти, викрав – a fura, a furat
Злий змій – zmeu răutăcios
Настали смуток і туга – a venit tristețea și nostalgia
Сміливий – curajos, îndrăzneț
Звільнити, визволити – a elibera

Тарас Шевченко – Taras Șevcenco

Великий український поет – marele poet ucrainean
Талановитий художник – pictor talentat
Важке життя – viață grea
Був далеко від рідного краю – era deprte de plaiul natal
Він з любов'ю згадував – el cu drag își amintea
Зоре моя вечірняя – steaua mea de seară
В неволі – în captivitate, în subjugare
Сонечко сідаяє – soarele apune
Як у Дніпрі веселочка воду позичає – cum de la Nipru curcubeul apa împrumută
Землю сонну розбудила – a trezit pământul somnoros
Уквітчала її рясом – a înflorit-o cu brebenei
Мурал (картина на будинку) – mural, frescă

Наші рідні – Poporul nostru natal

В далекій далині – în depărtare
До грудей мені пригорне – mă îmbrățișează, strângându-mă la piept
Поцілує у чолі – mă sărută în frunte
І біді як не було – parcă n-a fost nici un necaz
Шпаківню змайструвати – au construit o graurniță
Цвях забити – a bate un cui
Запускати в небо зміїв – a înălța zmei în cer
Тіша – liniște
В теплих кáпцях – în păpuși călduroși

Задрімати, задрімала – a ațipi, a ațipit
Годінник цокотить – ceasul ticăie
Війду навшпіньки – ies tiptil , ies pe vârful degetelor
Не скачі, собáчко, цить! – Nu sări, cățelușule, astâmpără-te!

Про чéмність – Despre politețe

У відповідь – în răspuns
Взаéмно – reciproc
Повáжний – stimat
Поклонітися, поклонівся – a se închina, s-a închinat
Зéбра, мóдниця смугáста – zebra dungată, e la modă
Як здоров'я? – Cum cu sănătatea?
Поцікавились: як спрáви – s-au interesat ce fac
Зняв поштíво капелюха – și-a scos respectuos pălăria
Манéри грéчні – maniere de comportare frumoasă

Розігруємо кáзку – Înscenarea poveștii

Упіймати – a prinde
Стáти дорóслим – a deveni adult
Хтось як зашарудить! – cineva s-a mișcat!
Ось ти мені й потрібна – tu mie îmi trebuiești
Навіщо? – Pentru ce?
Гратися в кішки-мишки – a se juca de-a pisica și șoarecele
Стань у кутóчок – stai în colț
Заплющ óчі – închide ochii
Лічі до трьох – numără până la trei
Обманути, обманула – a înșela, a înșelat
Хитра – șireată
Довірливий – credul

Усі ми різні – Toți suntem diferiți

Дівна (дівчинка), дивáчка – o fetiță stranie, ciudată
В торбінці – în pungă
Дракóн(-и) – balaur, balauri
Ковбóй(-і) – cowboy
Піра́т(-и) – pirat
Зобра́ження (малюнок) – imagine (desen)
Герóй – erou
Смі́кав сітку (розхітував) – smulgea plasa (legăna)
Сту́кав пáлицею – ciocănea cu un toiag
(He) бою́ся! – nu mă tem!
Ра́птом – deodată, dintr-o dată

Збліднути, зблід – a deveni palid, a devenit palid
Труситься (від страху) – tremura (de frică)

Комп'ютер – Calculator

На хуторі – în cătun, în sătuc
Нішпорить – a bâjbâi
По всій планеті – pe întreaga planetă
Вухата голівка – cărșor urecheat
Заглядáє крізь вікно – a trage cu ochiul prin fereastră

Різнi наші іменá – Prenumele noastre diferitele

Бáвитися (гратися) – a se juca
Нещодавно – nu de mult timp
З'ясувати це було вáжко – a fost greu de aflat
Час прокидáтися – e timpul de se trezit
Брúдний – murdar, noroios
Мáма журíла (докоряла) – mama reproșa, mustra
Сердiто супiвся – nervos se încrunta
Не дивiсь на мéне вóвчиком! – nu te uita la mine ca un lup!
Схóжий – asemănător
Вiдрiзнятися, вiдрiзняються – a se deosebi, se deosebesc
Немá крилець – n-are aripioare
Бракúє (немá) хвóстика чи дзьóбика – îi lipsește (n-are) coadă sau cioc
Не булó копiтець – n-are copite

Подорожуємо Україною – Călătorim prin Ucraina

Канiкули – vacanță
Метро, підзéмна залiзниця – metrou
Ескалáтор – scară rulantă
Смерiчки – molizi
Замéрзли потiчки – pârâiașe înghețate
Захóдьте мéрщiй! – intrați rapid (imediat)!

Весéли канiкули – Vacanță veselă

Який цiкáвий свiт навкóло – ce interesant e mediul înconjurător
Живi, дорóслiшай i вчись – trăiește, crește și studiază
Напéвно – cred că
В життiя пiдéш смiлiво й пéвно – în viață vei pleca îndrăzneț și încrezut
Уперéд – înainte

ЗМІСТ

Любий друже!.....	3	Мишеня-мандрівник.....	64
Різдвяні свята.....	4	Ф ф.....	66
Г г.....	6	Апостроф.....	70
Х х.....	10	Дз дз.....	74
Ґ ґ.....	14	Дж дж.....	76
ґава гарна ґаздиня.....	16	Я це вмію.....	78
Ж ж.....	18	Учимося читати виразно.....	81
Ш ш.....	22	Як приходить весна.....	82
Ч ч.....	26	Тарас Шевченко.....	84
Щ щ.....	30	Наші рідні.....	86
Ц ц.....	34	Про чемність.....	88
ь.....	38	Розігруємо казку.....	90
Я це вмію.....	42	Усі ми різні.....	92
Й й.....	44	Комп'ютер.....	94
Ї ї.....	48	Різні наші імена.....	96
Я я.....	52	Подорожуємо Україною.....	98
Ю ю.....	56	Веселі канікули.....	100
Є є.....	60	Словник.....	102

У підручнику використано твори *М. Артимоновича, В. Багірової, В. Берестова, Л. Біленької, В. Верховинця, Л. Виноградової, Л. Відути, Ж. Вовк-Черемуш, Л. Вознюк, Л. Голоти, Г. Грайка, В. Гринько, Є. Гуменко, Н. Гуркіної, В. Дзюби, С. Дідух-Романенко, Н. Забіли, А. Загрудного, А. Камінчука, Л. Коваль, Л. Компанієць, Т. Корольової, А. Костецького, Н. Малишевської, О. Орача, Д. Павличка, К. Перелісної, Н. Поклад, В. Правотворової, Л. Пшеничної, Г. Равенського, Я. Радовича-Винницького, А. Свашенко, О. Сенатович, І. Січовика, Й. Струцюка, Т. Стус, В. Сухомлинського, О. Тимофєєвої, П. Тичини, Ю. Турчиної, М. Хаткіної, Т. Цибульської, Г. Чубач, Т. Шевченка.*

Навчальне видання

ПЕТРУК Оксана Миколаївна

УКРАЇНСЬКА МОВА

Підручник для 2 класу з навчанням румунською мовою
закладів загальної середньої освіти

(у 2-х частинах, з аудіосупроводом)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
Видано за державні кошти. Продаж заборонено

Редактор *Любов Кирієнко*
Художній редактор *Ігор Шутурма*
Коректор *Вероніка Фінько*
Аудіосупровід *Зіновій Суходуб*

Формат 70×100/16. Ум. друк. арк. 9,072. Обл.-вид. арк. 6,74
Тираж 2 319 пр. Зам. № 38П

Державне підприємство
«Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ»
79008 Львів, вул. Галицька, 21
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4826 від 31.12.2014
www.svit.gov.ua
e-mail: office@svit.gov.ua
svit_vydav@ukr.net

Друк ТДВ «Патент»
88006 м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4078 від 31.05.2011